

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam

Budapest, 1913 KEDD szeptember 30.

230-ik szám

EGYES SZÁM ÁRA 6 FILLÉR

Főszerkesztő:
Dr. DÉTSY ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 19. SZÁM

Városok érdeke

Az az akció, amely most Nagyváradon folyik, fontosság dolgában meghaladja a közönséges arányokat. Nem pusztán kongresszus megtartásáról van szó, hanem arról, hogy Magyarország városai ettől fogva közös érdekek kapcsolatba jussanak egymással s mindenben, ami a városok érdekkörébe esik, együttesen léphetnek föl. Az adheziót ezek után a kochasió váltja föl, ami azt jelenti, hogy megtalálják az összetartozandóság szellemét, amit oly sokáig nélkülöztek.

Bárczy Istvánnak, a székesfőváros polgármesterének érdeme, hogy megalapította Magyarország városainak kongresszusát és ezzel az érinkezés lehetőségének föltételeit megteremtette. Külön-külön a városok, közös vezérítő szellem és megértés nélkül semmitéle hathatós ellentállást nem tudtak kifejteni a kormány ellen. De amilyen erő az egyesülésből kisarjadzott mindig, fokozottabb mértékben fog érvényesülni a jövőben, hogy a városok a maguk kongresszusain eszméket cserélhetnek és megállapodhatnak oly teendőkben, amelyek a lakosság üdvösségének utját jelölik meg.

Már a mostani első kongresszuson is, amelynek Bárczy István polgármester az elnöke, nagyfontosságú kérdést vetettek föl, amely egyelőre az erdélyországi városokat érinti: a földgáz kérdését. De sorba fognak kerülni az általános érdekű, mindent, különösen a közgazdasági és politikai életet érdeklő kérdések, mint amilyen a városok hitelügye és a közigazgatási reform. A kormány, amennyiben az injuriák és atrocitások politikáját akarja folytatni, szemben fog állni egy leghatalmasabbá lett óriási korporációval, magukkal a városokkal, amelyek ilyenformán együttes elhatározással léphetnek föl.

Nem afféle központi kommandóról lesz szó, hanem arról, hogy minden város teljesen tisztában lévén érdekeivel, az akciók megindításában is egyetértően járnak el. Nem lebek majd a levegőben a városok érdeke, mint Mohamed koporsója, hanem a céltudatosság szelleme vonul majd be és a kormányok kénytelenek lesznek komolyan venni a városok érdekeit s nem negligálhatják azokat, mint azt a mostani kormány teszi.

Ez a jelentősége a Nagyváradon most gyűlésező városi kongresszusnak. És ezt minden függetlenül gondolkozó embernek üdvözölnie érdekében áll.

Együtt az ellenzék

— Nagy manifesztáció Makón —
Andrássy válasza Tiszának

Mint jelentik, a hét utolsó napján nagyfontosságú konferencia lesz Tornyan, Justh Gyula kastélyában. Gróf Andrássy Gyula, aki jelenleg Erdélyben, Járavizen vadászik, közölte Justhral, hogy október 4-én, szombaton, látogatására Tornyára érkezik, hogy vele a politikai helyzetről, ugyszintén az ellenzék parlamenti taktikájáról tanácskozzék. Ugyancsak szombaton Tornyára utazik Justh látogatására gróf Apponyi Albert és gróf Károlyi Mihály is, akik szintén résztvesznek a tanácskozásban. A három ellenzéki vezér az egész napot Justh-nál tölti és vasárnap reggel vele együtt Makóra megy, ahol mindhármán jelen lesznek Justh Gyula beszámolóján.

A beszámoló után az ellenzéki vezeték állandó tartózkodásra visszatérnek Budapestre és velük együtt a fővárosba jön Justh is, aki attól kezdve szintén állandóan részt fog venni a politikai életben.

Gróf Károlyi Mihály, aki jelenleg külföldön tartózkodik, október 3-án este érkezik vissza Budapestre.

A makói beszámoló alkalmából az előkészítő bizottság kiadványt tett közzé, amelyben ezt mondja:

„Polgártársak! Halhatatlan érdemek azok, amiket képviselők, Justh Gyula a magyar nép igazságos jogai kivívása érdekében folyó nemzeti nagy harcainkban — mint e nagy harcok lángelkű vezére — szakadatlan és fáradhatatlan erélyű munkával szerzett. A magyar nép köszönetére és hálájára méltán részolgált a mi képviselőnk e nagy és nehéz munkájával. Hőtehat, hogy midőn Makó város tiszgyökere és tántoríthatatlan függetlenségi érzelmű népe között a magyar nép igazi vezére, Justh Gyula megjelenik, a szeretet és hála külső jeleivel — ő hozzá és e néphez méltó módon — fogadjuk őt és harcos társait.”

Ugyanezeker beszédet tartanak: gróf Károlyi Mihály, gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula és gróf Batthyány Tivadar. Velük lesz a függetlenségi párt tagjai közül: Bokányi Samu, Barabás Béla, Lovász Márton, Kun Béla, Fernbach Károly, Faragó Antal, Bikády Antal, Csermák Ernő, Plathy György, Benedek János, Sámegi Sándor, Beck Lajos, valamint Baza Barna és Nagy Vándor volt képviselők. A Választójog Országos Szövetségét a makói beszámolón Jász Oszkár fogja képviselni, a szociáldemokratapártot pedig Bokányi Dezső.

A kormányhoz közel álló körökből vasárnapra azt a hírt kolportálták, hogy a kormány haitlandó elejteni a parlamenti őrséget, ha az ellenzék békés kompromisszumot köt. A tervről Justh Gyula így nyilatkozott:

— A parlamenti őrség csak kis része a sérelmeknek és annak elejtésével még szó sem lehet békéről. Kompromisszumról lehet beszélni, de annak feltételei vannak: Tisza távozzék, reparálják az összes alkotmányselemeket és csinálják meg a demokratikus választójogot. Ilyen alapon lehet kompromisszumról szó, másképpen békéről tárgyalni nem lehet.

Ebben az ügyben megkérdezték gróf Apponyi Albertet is, aki ezeket mondta:

— Ezzel a rendszerrel semmiféle kompromisszum és kibékülés nem lehetséges.

Az erdélyi havasok közti vadászó gróf Andrássy Gyula a Magyar Hírlap ma esti számában válaszol gróf Tisza István multi heti nyilatkozatára, amelyben a miniszterelnök róla és az alkotmánypárttról mondott kritikát. Andrássy körülbelül ezeket mondotta:

A közigazgatás államosítása dolgában azt válaszolja Andrássy, hogy ahol olyan politikai vezérférflak vannak, mint Tisza, Khuen és Lukács, a pártmindenthatóság e szentháromsága, s a párt iránti köteleességet jobban fejlesztették, mint a haza iránt valót, ott a párszemponctokból irányított közigazgatás veszélyei még nagyobbak, mint másutt. A nemzeti ellentállás igenis járt eredménynyel: paklumra kényszerítette az akkori kormányt. Ha nagyobb eredménye nem volt, azért történt, mert a régi szabadelvűpárt közömbös, sőt ellenséges volt az ellentállás iránt. Az alkotmánypárt választójoga közeputat keres Tisza és Kristóffy két szélsősége közt, mikor látja, hogy a jogtíró rendszer a felső osztályok hatalmi monopóliumán épül. Ez a rendszer nem merül ki a házszabályok megsértésében, az államélet egész során visszaél a hatalommal s kitér a nemzet ütélele elől. Ilyen körülmények közt az ellenfélről nem lehet követelni, hogy magát a mostani házszabályoknak alávesse. Hogy a trombitáló képviselőt az elnök kivezetheti, azt Andrássy természetesen csak rendes időkre értette, mikor törvényes házszabály uralkodik s nem fegyveres hatalom. Junius 4-ike után Tiszának vagy meg kellett volna egyeznie az ellenzékkel, vagy feloszlalni a Házat, s vérlázító hipokrizis most törvény és jog nevében követelni föltétlen engedelmességét olyan parancsok iránt, amelyek törvénybe és jogba ütköznek. A közélet purifikációjára vonatkozólag kevés szava van Tiszának, mert a hatalmát a bíróságok által panamának nevezett kormányzati tényeknek is köszöni. Az ellenzék egészében nem is tudott e tényekről, csak Désy és Andrássy tudott róluk s Désy kötelességből nem emelt vádat, míg nem látta, hogy erőszakkal akar minden jogon átigazolni a hatalom, melynek eredetéhez panama tapad. Andrássy általában ellene volt a vádemelésnek, mert félt, hogy a vád nem lesz bebizonyítható, csak a nemzetre vetődik belőle szegvény, de büntetni nem lehet majd a visszaélőket. Arra meg különösen nem volt elkészülve, hogy a vád bebizonyosul, s a politikai világ sem a dolgot, sem ahogy letagadni próbálták, elítélni nem fogja. Ez pártatlan Európa történetében. „Mervadók körök” — hogy kifogásolhatja Tisza e szavak használatát, azt, ha Andrássy a királytól várna változást, mikor olyan párt élén áll, amelyet a király akkor ruházott fel a hatalommal, mikor még nem létezett! Hívja meg Tisza, hogy ha magyar politikai intrikát szó titkos tényezőkkel, ezt aligha fogja megírni. Mikor a koalíciónak háta mögüll titkos kezek nyakába velették a hrtot, erről senki sem írt. Hogy Tisza addig maradjon hatalmon, míg alkotmányos támogatásban részesül, az helyes volna. Csak az a kérdés, hogy mit tart ő alkotmánynak és megengedhetőnek. Az eddigi fegyverekkel fogja megnyújtani kormányzói életét s ezzel az eddigieknél is súlyosabb válságokba sodorja majd a nemzetet.

Itt említjük meg, hogy gróf Andrássy Gyula, aki jelenleg Sáravizen tartózkodik, október hó 3-án érkezik Budapestre.

A király Budapestre jön

Bécsből jelentik: Szombaton az udvari méltóságok tanácskoztak a király budapesti utazására vonatkozó intézkedésekről. Az utazás időpontját még nem állapították meg pontosan, ez egyrészt az időjárástól függ, másrészt pedig Vilmos császár bécsi látogatásától, amely október 25-én lesz. Ha az időjárás kedvező lesz, a király a jövő hét elején érkezik Budapestre és azután tízenegynapi tartózkodásra Gödöllőre utazik. Ellenkező esetben az utazást október 28-ára halasztják el. Végleg-

sen még nem döntöttek az utazásról, de minden valószínűség szerint a király a jövő hónap elején megy Budapestre.

Változások a hadsereg vezetésében

— Conrad egylőre marad —

Bácsból jelentik: A Zeit értesülése szerint **lovag Frank Liborius és Schödler Ferencz gyalogsági tábornok hadseregfelügyelők legközelebb megválnak állásuktól.** Utódokul **Zieger Alfréd gyalogsági tábornok,** a bécsi hadtestparancsnok és báró **Leithner** tábornok nagy, gráci hadtestparancsnok — jöhetnek számba. Minden czófolat ellenére az idézett lap fenntartja azt az értesülést, hogy **Frigyes főherceg hadseregfelügyelő, az osztrák Landwehr főparancsnoka is lemond,** viszont elhallgattak azok a híresztelések, amelyek azt újságolták, hogy **lovag Aussenberg,** volt hadügyminiszter, megválna a hadseregfelügyelői állástól. A csehországi hadgyakorlatokon elért sikere után **lovag Aussenberg** minden valószínűség szerint helyén marad. **A legközelebbi napokban a tábornoki karban általános nagy változások lesznek.**

Azokat az ellentéteket, amelyek báró **Wotendorff Conrad Ferencz** vezérkari főnök és a trónörökös között felmerültek, és amelyek miatt **Conrad** felajánlotta lemondását, értesülésünk szerint **sikerült elsimítani** és ennek folytán **Conrad — legalább egylőre — helyén marad.** Ezt az értesülésünket fedi a vezérkari főnöknek a „Neues Wiener Tagblatt”-hoz intézett távirata, melyben a visszalépéséről elterjedt híreket **alaptalanoknak** jelenti ki. **Conrad** egyébként két hét múlva visszaérkezik szabadságáról és elfoglalja hivatalát.

Beszámolók mindenfelé

— Képviselők a nép között —

Monor

Förster Aurél kerületének székhelyén, **Monoron,** október 19-én beszámolót tart, mely alkalommal **Apponyi Albert gróf** és számos képviselő is megjelenik a gyűlésen.

Tapolca

Tabolczáról jelentik: **Darányi Ignác,** volt földmivelésügyi miniszter, a kerület országgyűlési képviselője, vasárnap mondotta el ott beszámoló-beszédét, amelyet a választóközönség nagy tetszéssel fogadott. Beszámolója elején **Darányi** foglalkozott a városok s faluk gazdasági helyzetével. Az ipart és mezőgazdaságot, ugymond, egyaránt védelemben kell részesíteni. Az alig tető alá hozott kiegyezést nem szabad megbolygatni. Jellemezte a sulyos pénzügyi hitelviszonyokat, melyen a kormány nem segítt, pedig a Központi Hitelszövetkezet segítségével a kisiparosokat és kisgazdákat olcsó hitelforrásokhoz lehetne juttatni. Rátért ezután a választó-reformra s a kormány alkotmányértéseihez. A jog és törvény uralkodása helyébe — ugymond — a páterdek és haszonlesés elvei léptek, ami országszerte elégedetlenséget keltett. Az alkotmánypárt jelentősége abban rejlik, hogy van most már 67-es ellenzék is, mely a 67-es közjogi alapot eredeti szellemében igyekszik fenntartani.

Vác

Preszly Elemér, a váci kerület országgyűlési képviselője, vasárnap délután négy órákor népgyűlés keretében számolt be választóinak politikai működéséről. A népgyűlésen több képviselő jelent meg, ott voltak **Platthy György, Benedek János, Vertán Endre, Sámegi Vilmos** az egyesült függetlenségi és 48-as pártból és **Kállay Ulul** az alkotmánypárt részéről. A képviselők felszólalása után **Pelczéder Ágoston** a szociáldemokrata-párt nevében az ellenzékkel való teljes szolidaritást jelentette be. A kerületi függetlenségi párt elnöke **Preszly Elemér** választotta meg, diszelnökökké pedig báró **Prónay Dezsőt,** báró **Prónay Gábort,** gróf **Vignázó Ferencz** és **Bencsik Józsefet.**

Esztergom

Gróf Széchényi Emil, Esztergom város orsz. képviselője e hó 27-én este mondta el beszámoló beszédét. **Széchényi gróf** a bel- és külpolitikai helyzetet és annak kialakulását fejtette ki élénk színekkel. A választójogról szólva, még **gróf Tisza István** választójogi javaslatát is merész lépésnek mondja és különösen a nemzetiségi vidékeken tart attól, hogy a magyar nemzetet kiszorítják. Különben gróf

Tisza István lántoríthatatlan hűvének vallja magát és a munkapárt minden cselekedetével szolidaris. **Órömet** üdvözl az **Andrássy-párt** megalakulását, mert a párttal egy posszibilis ellenzéki párt szervezhető. A párt programjából csak a választójogi részt nem akeceptálja. **A beszámolóra várták gróf Zichy Jánost is,** aki azonban nem jött el.

Rum

Szombathelyről táviratozzák: **Varga Gábor** munkapárti képviselő kerülete székhelyén, **Rumban** tartotta meg beszámolóját. Beszédében rámutatott a kormány eredményes munkálkodására és élénk helyeslés közben kritika alá vette az ellenzék politikai sztrájkját, majd az **Andrássy-pártnak** a szocialistákkal való kacérkodására mutatott rá és hangoztatta, hogy ebből az országra csak kár származhatik.

Tisza István Budapesten

— A delegációk új rendje —

Tisza István gróf miniszterelnök vasárnap reggel háromnegyed 8 órákor titkára, **Marosovszky Ivor** dr. miniszteri fogalmazó kíséretében Bécsből Budapestre érkezett. A miniszterelnök a hét vége felé a resszort-miniszterekkel együtt ismét Bécsbe utazik. A kabinet tagjai törvényjavaslataiknak előzetes szentesítése céljából a király előtt is megjelennek, majd résztvesznek a közös miniszteri konferencián is, amely a delegációk összeülésétől, a Balkán-szerződésekről és a létszámemelés kérdéről fog tárgyalni.

A legközelebbi delegációk egyik ülésén a kormány részéről indítványt fognak előterjeszténi az iránt, hogy a delegáció ezután **mindig február és március hónapban** üléseznek. Az indítványt azzal fogják megokolni, hogy mivel ezután a közös költségvetési év is **julius elsején** kezdődik, minden tavasszal le kell tárgyalni a következő költségvetést, hogy ex-lex ne álljon be. Ezt a redszert, amely a közös budget terén eddig kiegészítő eszközül használta az **indemnitást,** a jövőben meg akarják szüntetni és indemnitási javaslatot a jövő évtől kezdve nem szándékoznak többé előterjeszténi.

A kurucz Hajdu is behódolt

— Az oláhok nem biznak a kormányban —

Debreczenből jelentik: **Hajdu vármegye** ma délelőtt tartotta első őszi közgyűlését **Domahidu** Elemér főispán elnöklése alatt. A közgyűlésen került tárgyalásra a Tisza-kormány kinevezéséről szóló miniszterelnöki leirat. Az állandó választmány és az ellenzék határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint a vármegye bizalmatlan a Tisza-kormány iránt. A közgyűlésen dr. **U. Szabó Lajos,** a munkapárt szónoka a bizalmatlansági indítvány ellen beszélt. **Borbély Gábor** és **Kiss Gábor** hajdusoboszlói függetlenségi bizottsági tagok azt indítványozták, hogy a leiratot egyszerűen vegyék tudomásul. A közgyűlés 96 szóval 89 ellenében elvetette a bizalmatlansági indítványt és tudomásul vette a Tisza-kormány kinevezéséről szóló leiratot. A szavazásnál a **szoboszlói függetlenségi kisgazdapárt** cserbenhagvata az ellenzékét és a kormánypártra szavazott, valamint a hajdudorogiai is.

Aradról táviratozzák: **Aradmegye** törvényhatósági bizottsága báró **Urban Iván** főispán elnöklésével tartott ülésén, amelyen igen sokan jelentek meg, az alispán évnegyedes jelentésének felolvasása után felolvasták az állandó választmány javaslatát, mely szerint a vármegye támogatja a kormány működését. **Pop Csicsó István** orsz. képviselő a román nemzetiségi párt nevében bejelent, hogy **ők a kormány iránt bizalmatlanok. A miniszterelnökkel folytatott béketárgyalások nem vezettek eredményre.** A megyegyűlés többsége elfogadta az állandó választmány javaslatát.

Az Egyetértés szerkesztősége és Kiadóhivatala VI., Váci-Körut 19. sz. alatt van

Kristóffy és a békéscsabai népgyűlés

Kristóffy József, volt belügyminiszter, legutóbbi hírlapi nyilatkozataival a békéscsabai parasztpárt is foglalkozott legutóbbi közgyűlésén. A közgyűlés kimondotta, hogy a békéscsabai parasztpárt megnyugvással veszi tudomásul **Kristóffy Józsefnek,** mint Békéscsaba orsz. képviselőjének, sajtó útján legutóbb közölt nyilatkozatait. A békéscsabai parasztpárt — mondja a jegyzőkönyv vonatkozó passzusa — örömmel tesz tanúságot amellett, hogy vezére, **Kristóffy József** orsz. képviselő, az általános, egyenlő és titkos választói jognak bátor kezdeményezője, ma is rendületlenül kitart elvei mellett, mely elvek diadalában a békéscsabai parasztpárt országunk fokozatos fejlődését és államunk biztos megerősödését látja.

Polgármesterek kongresszusa

— A nagyváradi országos értekezlet —

A magyar városok polgármesterei országos értekezletüket tartják Nagyváradon. Vasárnap este — mint Nagyváradról jelentik — érkeztek a vendégek, akiket a pályaudvaron a tanács tagjai fogadtak és automobilon kísérték a városba. Jelen van **Bárczy István,** a székesfőváros polgármestere is. A vendégeket ovációval fogadták, sőt egy sörkörtár tulajdonosa hatalmas felírást helyezett a gránitoszlopok fölé: **Isten hozott!**

Az értekezlet ma délelőtt 10 órákor kezdődött a városháza gyűléstermében, **Bárczy István** budapesti polgármester elnöklése alatt.

Bárczy István megnyitójában kiemelte a városok szervezkedésének fontosságát és a városfejlesztés elsőrangú jelentőségét. Beszédének ezt a részét lapunk más helyén közöljük. Miután **Rimler Károly,** Nagyvárad polgármestere üdvözölte a vendégeket, dr. **Bernády György,** Marostorda vármegye főispánja megkezdte a földgázról tartott előadást sorozatát.

Hermann Miksa tanár a földgáz felhasználásának ipari jelentőségéről szólott, **Pfeiffer Ignác** műegyetemi tanár gazdasági szempontból ismertette a földgázról, **Ripka Ferencz,** a fővárosi gázművek vezérigazgatója a földgáz bevezetésének lehetőségeit ismertette, majd **Becsey Antal** mérnök arról szólott, hogy a városoknak szövetkezniök kellene. Ezután **Bárczy István** polgármester terjesztette elő a következő határozati javaslatot:

1. A magyar városok által összehívott országos értekezlet az erdélyi földgáz felhasználására csak oly megoldást tart helyesnek, amely a felhasználásnak minden közvetett és közvetlen hasznát az ország közgazdasága részére köti le.
2. Tekintettel arra, hogy a földgáz legtermészetesebb fogyasztóipiacza a magyar városokból alakul ki, a magyar városok szükségesnek tartják, hogy az állam mint termelő és a városok mint fogyasztók között való üzleti kapcsolat, minden idegen közvetítés mellőzésével, közvetlen legyen.
3. Az országos értekezlet felkéri a magyar városok kongresszusának állandó bizottságát, hogy szakférflak bevonásával a most megállapított elvek alapján a további intézkedéseket sürgősen tegye meg.

Este 7 órákor **Széchenyi Miklós** püspök megvendégelte az értekezlet részvevőit.

Mulatság a kaszárnyában

— Halálos játék a revolverrel —

Berlinből jelentik: **Diedenhofenben** **Diks** hadnagy és **Förster** zászlós a várban, a hadnagy lakásán, teljesen ittasan cölba lövöldöztek. Kiürült söröspalackokra céloztak s közben megtörtént, hogy **Diks hadnagy három golyója a zászlóst találta.** Az egyik golyó átfurta tüdejét, a másik a májába furódott és a harmadik átjárta a czombját. A szerencsétlen zászlós nemsokára meghalt. A vizsgálat kiderítette, hogy **Diks hadnagy** részegségében teljesen öntudatlan volt.

Uj török-görög háború

— Törökország mozgósít —

A görög szigetek kérdése komolylyá tette a helyzetét. Törökország ragaszkodik követeléseikhez és kész ezeknek ágyúval is nyomatékot adni. Kavalla közelében már összeütköztek a csapatok s talán holnapra ismét lángban áll a Balkán Albánia és Thrácia határain.

Értesüléseink a következők:

Török támadás Görögország ellen

Konstantinápoly, szeptember 29. A porta el van rá tökélyre, hogy a *Görögországgal való békeszerződés aláírását összeköti az Aegai-szigetek kérdésének a megoldásával.* A portának az az álláspontja hogy mielőtt a hatalmak ebben a kérdésben döntenek, Törökországnak és Görögországnak közvetlenül kell megegyezni. A porta teljes autonómiát követel a szigetek részére, török fenhatóság alatt, követeli tehát azt is, hogy Görögország Chios, Tenedos és Mytilenét, valamint a többi szigetet kiürítse.

Konstantinápoly, szeptember 29. (Saját tudósítónktól.) Enver bey, akinek a drinápolyi siker óta döntő szava van az államügyek intézésében, átlutólólag kijelentette, hogy ha *Görögország vissza nem adja Chios, Tenedos és Mytilenét, akkor megszakítják a Görögországgal való tárgyalásokat.* Enver bey Jusuff Izzedin trónörökösnek azt mondta:

— Fenséged bizalmát azzal fogom meghálálni, hogy bevonulok Szalonikibe.

A trónörökös erre gratulált Enver beynek.

Paris, szeptember 29. Az „Echo de Paris” szalonikii jelentése szerint a *török csapatok már megtámadták a görög határt Kavalla közelében.* Dragoumis macedóniai főkomandó kijelentette az „Echo de Paris” levelezőjének, hogy *Görögország részéről megtörtént minden katonai intézkedés, hogy határait az esetleges török támadások ellen biztosítsa.*

Konstantinápoly, szeptember 29. Kiszíából szakadatlanul szállítják a katonákat Thráciába. Törökország nem fél a háborútól, egyrészt, mert Görögország izolálva van, másrészt az ország pénzügyi állása is rendben vannak.

A török-bolgár béke

Konstantinápoly, szeptember 29. A török-bolgár békeszerződés hivatalos szövegét ma tették közzé. Egy lap részletes kivonatát közöl a szerződésből. A szerződéshez mellékelte jegyzőkönyvek egyike, amely Nyugat-Thráciára vonatkozik, a következő kijelentést tartalmazza:

Tekintettel azon akadályokra, amelyeket a lakosság izgalma okozhat Nyugat-Thráciában a bolgár hatóságok szervezésekor, a török kormány Bulgária óhajlására késznek nyilatkozik, hogy a nevezett vidéken a lakosságot felvilágosítja az új helyzetből folyó kötelességeiről és jó tanácsokkal látja el azon célból, hogy alávéssék magukat Bulgária fenhatóságának.

Egy másik jegyzőkönyv megállapítja, hogy a szerződés aláírása alkalmával azonnal érvénybe lép újabb egy évre az 1911. február 19-én kötött kereskedelmi egyezmény. Minden vänkedezményt kölcsönösen megadnak egymásnak a szerződő felek.

A szerződés függeléke megállapítja, hogy Törökország és Bulgária nézeteltérések esetén a vitás pontokat a hágai döntőbírótság elé terjesztik.

Konstantinápoly, szeptember 29. A békekonferenciáról kiadott hivatalos kommuniké szerint a delegátusok megvizsgálták és elintézték a hadifoglyokra és a vakuf-birtokokra vonatkozó kérdéseket és aláírták az erről szóló jegyzőkönyvet. Ezzel a békeszerződés összes pontjai meg vannak állapítva és a szerződés mielőtt letisztázzák, ma fogják aláírni.

Mint hogy a békeszerződés-tervezet változtatásokat szenvedett, a szerződés végleges szövege 17 cikkből áll. A Bulgária birtokában maradó területek kiürítésének eleinte 2 hónapra tervezett határidejét két hétre szállították le.

Athén, szept. 29. A kormány visszafendelte az Aldunán lévő görög kereskedelmi hajókat, mert tartani lehet tőle, hogy a porta a

Dardanellákat elzárhatja. A szabadságon lévő tiszteknek is haladéktalanul haza kell térniük. Tegnap rendelet jelent meg, amelylyel a felosztatott főhadiszállást ismét berendezik.

Ujabb albán győzelem

— Megszállják Albániát —

A nyolcvanezer albán vad diadalrohan előre a győzelem útján. A szerbek mindenütt vereséget szenvednek és ma-holnap Ipeket is hatalmukba ejtik. A szerbek végső elkeseredésükben Albánia megszállására készülnek, noha Oroszország e lépéstől visszartartani igyekszik Szerbiát, amelynek ez a lépése nagy komplikációkat idézhet elő.

Mai távirataink:

Albán sikerek

Belgrád, szeptember 29. A helyzet mind válságosabb lesz. Az albánok minden várakozás ellenére nagyon előrenyomulnak. A Ljuma-völgyben heves harc folyik, amelyben eddig az albánok állnak kedvezőbben. Nem lehetetlen, hogy a győzelem szerb csapatokat egészen megverik és ebben a zsetben nyitva áll az út Prizren felé. Elkeseredett harc folyik a Decsána-kolostornál is, ahol az albánok győztek és visszaverték a szerbeket Ipek felé. Az albánok haderejét nyolcvanezer emberre teszik. A komoly helyzetre való tekintettel Pasic miniszterelnök megérkezését mára várják. Protics belügyminiszter is félbe fogja szakítani gleichenbergi kuráját és vissza fog térni Belgrádba.

Bécs, szeptember 29. Az *Albanische Korrespondenz* jelenti Valonából: Ideérkezett hírek szerint az albánok elfoglalták Sztrugát. A város albán lakossága a fölkelőket nagy örömmel üdvözlő és csatlakozik hozzájuk. A szerbek kiürítették Okridát, mire a várost a görög csapatok szállták meg. A görögök kiürítik mindazokat a falvakat, amelyeket Argürokastrotól északra megszállottak és sietve visszavonulnak.

Belgrád, szeptember 29. Az albánok megszállásairól rettenetes hírek érkeznek, legtöbbször szenvedett a riekai járás, melynek valamennyi faluját elhamvasztották az albánok. A falvak birtokait legyilkolták. A templomokat kifosztották és mecsetekké alakították át. Hírlik, hogy a Carnegie-intézet bizottságát küld Albániába a kegyetlenkedések megvizsgálására.

Albánia megszállása

Berlin, szeptember 29. A Vossische Zeitung jelenti Pétervárról: A pétervári szerb ügyvivő a szerb kormány nevében közölte Neratovval, aki most az orosz külügyminisztériumot vezeti, hogy Szerbia abban az esetben, ha az albán fölkelés tovább tart, *kénytelen lesz az önálló Albánia fontos stratégiai pontjait, amelyeket már kiürített, ismét katonai erővel megszállani.* Oroszország erről az intézkedésről lebeszélte Szerbiát és ilyen értelmű utasítást adott a belgrádi szerb követnek, hogy kielégítő katonai intézkedéseket tegyen azokon a területeken, amelyeket a londoni értekezlet neki juttatott.

Bécs, szeptember 29. A Südslavische Korrespondenz jelenti Belgrádból: Pasic miniszterelnök és Putnik vajda tábornok visszaérkezését e hét elejére várják. Minden hivatalos czáfolat ellenére tartja magát a hadügyminisztériumban kitört válságról szóló hír. Az ellenzék már a szkupstina első ülésén, október 8-án sürgős interpellációt fog intézni a kormányhoz albán határon való katonai intézkedések elmulasztása miatt.

Bécs, szept. 29. Cettinjaból táviratozzák a Neues Wiener Tageblatt-nak: Albániában és az albán határokon, főleg Szerbia felé egyre nagyobb a veszedelem. Az admirálisok tanácsának tevékenysége csak Szkutarira szorítkozik s ezen a területen kívül teljes az anarchia. Az a nemzetközi bizottság, amelynek feladata az északi albán határok megjelölése, még meg sem kezdhetette munkáját. A hegyek között ma-holnap megkezdődik a havazás és így jövő tavaszra marad a munka. Már alig van remény arra, hogy a zavargások elsimuljanak. Albánia ma még csak papíron van meg, valóságban nem létezik mint államtest és ilyen körülmé-

nyek között félő, hogy a szerb csapatok át fogják lépni a megengedett határokat és ezáltal olyan komplikációk állhatnak elő, amelyeknek következményei beláthatatlanok. A montenegrói minisztertanácson, amely mindennap együtt van, Nikita király mérsékletre int. Szerinte tekintettel kell lenni a malisszorokra, mert az keresztény albán törzs. Általános az a vélemény, hogy Szerbiának és Montenegrónak egyelőre nem szabad büntető expedícióra vállalkoznia s a leghelyesebb, ha megszállják az albán határokat és megvárják, míg a nagyhatalmak rendet csinálnak.

Szerb vérengzések

Bécs, szeptember 29. Az *Albanische Korrespondenz*-nek jelenti a malisszoroklakta vidékekről és nevezetesen Krasnicziből, hogy a *lázadási a szerb csapatok kegyetlenkedései idézték elő.* Isen faluban a szerb katonák négy előkelő albán családot lemészároltak, más albán családokat elevenen égették el máglyákon, aztán az egész falut felgyújtották. A szomszédos községben 6 albánt, pedig fegyvertelenek voltak, elfogtak, géppuskák csövéhez kötözték és így lövették agyon. A Krasnicziben lévő albánok csak ezután fogtak fegyvert a szerbek ellen.

Belgrád, szept. 29. Annak a szerb seregnek, amely Albánia ellen a hadműveleteket kereszttül fogja vinni, az államtanács előterjesztésére Popovics Damján ezredesét, az egykori összeesküvők vezetőjét nevezte ki a hadügyminisztérium. A Balkán című lap állítólag hitelenesen értesül, hogy az egész hadsereget mozgósítani fogják. Az albánok előrenyomulása most megszűnt, mert erős szerb csapatok vannak uton ellenük, de a szerb haderő még nem ment át a támadásba. Csak három-négy nap múlva lesz együtt az egész szerb sereg s akkor kezdődnek a hadműveletek. A hadügyminisztériumhoz érkezett jelentések szerint az albánok az első nagy vereséget Ochridánál szenvedték, ahol több mint ezer halottjuk volt. A szerb csapatok itt bekerítették az albánokat s mivel nem akarták magukat megadni, valamennyiüket felkötözték. Dibránál azonban az albánok erősen tartják magukat, mert itt tulnyomó számban vannak, állítólag tizezren és géppuskáik, nehéz ostromágyúik, golyószórók vannak. A Tribuna jelenti, hogy Issa Boljetinac is ebben az albán csapatban tartózkodik. A szerbek visszaverték az albánok támadását Prizrendnél és Mavrovónál még eldöntetlen a küzdelem.

Belgrád, szept. 29. Bármennyire szigorú intézkedéseket tett is a kormány, tömegesen szökődnek át a határon a katonakötelesek. Különösen nagy számmal menekülnek Magyarországra, éjjelente mennek csónakokon át a Dunán, de a Száván is horvát területre.

Életuntak

Akik a halálba menekülnek

(Saját tudósítónktól.) Tegnap ismét halánap volt. Egy csomó ember menekült a halálba, megunták az élet kicsinyes küzdelmeit.

Kálmán János tizenhét éves portásfiú a Pannónia-szállóban vasárnap éjszaka föbélőtte magát. Életvétszedelmes sérüléseket szenvedett, a Rókus-kórházba vitték.

Neugebauer Frigyes gimnáziumi tanuló Sándor Emil banktisztviselő Bulyovszky-utca 16. számú lakásán föbélőtte magát. A mentők súlyos sérüléssel a fővárosi szanatóriumba vitték.

Linde Gyula varasdi községi jegyző néhány nappal ezelőtt huszonegy éves Ilona nevű leányát Budapestre hozta és itt a Bethesda-kórházban helyezte el, mert a leányt epekő bántalmak gyötörték. Az utóbbi időben a kórházban észrevették, hogy a leányon az elmebaj tünetei mutatkoznak és intézkedtek, hogy a fiatal leányt az elmegyógyintézetbe vigyék be. Tegnap délután kellett volna elszállítani a leányt, de Linde Ilona még mielőtt megérkezett volna a kocsis, a kórház egyik félreeső helyén a viztartóra felakasztotta magát. Amikor észrevették, már halott volt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

Scheffer Róza nyomdai munkásleány Német-utca 27. számú lakásán lügkööldöt ivott. A Rókus-kórházba vitték.

Bertalan Pál 26 éves szabómester Viola-utca 40. dik szám alatt lévő lakásán felakasztotta magát és meghalt. Öngyilkossága okát nem tudják.

Átlós-ut 88-dik szám alatt lévő üres felken Pásztor József 33 éves villamos-segédmunkás kétszer magára lőtt. Az egyik golyó a szájába, a másik a homlokába fúródott.

Főhadnagy és önkéntes halálos párbaja

Innsbruckból jelentik: Egy idevaló lap hirt. ad egy pisztolypárbajról, amely egy itteni gyrdogsfőhadnagy és a századában szolgáló egyik önkéntes között ment végbe. A főhadnagy halálosan megsebesült. Hír szerint a párbajra az adott okot, hogy a főhadnagy kinezta az önkéntest. A katonai hatóság titkolja az esetet.

A fővárosi tisztviselők nyugdíjszabályzata

A belügyminiszter csekély módosításokkal jóváhagyta

A főváros képviselőinek nyugdíjazásáról szóló szabályrendeletet a törvényhatósági bizottság közgyűlése legutóbb akként módosította és egyes részeit kiegészítette, hogy az állami tisztviselők nyugdíjszerű ellátásával teljesen egyenlőre váljon. A belügyminiszter ma lelet a fővároshoz, hogy az akként módosított szabályrendeletet a maga részéről is módosításokkal látta el, és mindazokat a rendelkezéseket, amelyekre nézve megjegyzései nincsenek, jóváhagyja és megengedi, hogy az 1912. január 1-i joghatállyal életbeléptessék.

A szabályrendeletre tett fontosabb észrevételei pedig a következők:

A módosított szabályrendelet szerint a polgármester saját kérelmére, a törvényhatósági bizottság határozatával bármikor nyugdíjba mehet, tekintet nélkül arra, hogy rá nézve beállt-e a megállapított feltételek valamelyike vagy sem. Föltéve, hogy eltöltött szolgálati ideje alapján nyugdíjszerű ellátásra jogosult. E határozat meghozatalánál a törvényhatósági bizottságnak legalább 200 tagja kell, hogy jelen legyen. A miniszter az utolsó mondat elhagyását kívánja, mert ez a rendelkezés túlterjed az 1872. XXXVI. t. cz. 60. §-ának rendelkezésén.

Nem járul hozzá a miniszter a szabályrendelet 9. §-ának következő kiegészítéséhez:

Rendkívüli méltánylást igénylő esetekben a polgármester előterjesztése és a tanács indítványa alapján a közgyűlés a főiskolai minősítéshez kötött állásokra 1913. január 1-e után megválasztott vagy kinevezett tisztviselők vagy hivatalnokok idejéhez, ha a fővárosnál eltöltött szolgálati idejük már tíz évet meghaladott, az ezt közvetlenül megelőző önálló ügyvédi, orvosi, vagy mérnöki gyakorlattal a szabályszerű állandó és törzsn nyugdíjnyújtásoknak 5 százalékos kamattal való utánfizetése mellett legfeljebb 15 évig terjedt időt hozzászámíthat.

Ezt a rendelkezést a miniszter azért nem hagyja jóvá, mert az állami tisztviselők nyugdíjnyújtásáról szóló törvény ezt csak abban az esetben engedélyez, ha az illető tudományegyetemi vagy műegyetemi tanár, továbbá ha bíró, vagy királyi ügyész, ilyen állásnak pedig a fővárosnál nincsenek.

Az állisztek nyugdíjának minimumát a módosított szabályrendelet 600 koronában állapítja meg. A miniszter ezt a rendelkezést is kifogásolja és azt kívánja, hogy a minimális nyugdíj összege az álliszteknél és a szolgáknál egyenlően, legfeljebb évi 500 korona legyen, mert ez is túlhaladja az állami állisztek és szolgák 360 koronás minimális nyugdíját. Végül a miniszter fölhívja a fővárost, hogy észrevételeinek megfogalmazása a szabályrendeletet és azt a módosítások megfogalmazása után végleges jóváhagyás végett terjessze ismételtlen hozzá.

A japán-kínai béke

Peking, szeptember 29. A japáni követség a legfőbb határozottan megczáfolja azt a hírt, hogy Kínának ultimátumot nyújtott és kijelenti, hogy a kínai hatóság teljesítette a japáni követeléseket.

Nanking, szeptember 29. Csangsién láborok ma reggel látogatást tett a japáni konzulátuson, 50 főnyi testőrsége kíséretében és a nankingi incidens miatt bocsánatot kért. Délután csapatainak egyik része elvonult a konzulátus előtt és a konzul előtt tiszteltet.

Kossuth Ferencz Budapesten. Kossuth Ferencz, az egyesült függetlenségi és 48-as párt illusztris elnöke, ma állandó tartózkodására Budapestre érkezett.

A trónörökös Lipcsében. Bécsből jelentik: A lipcsei csata emlékére rendezendő ünnepeken, a harcmezőn felállított emlék leleplezésén tudva-dévően Ferencz Ferdinánd trónörökös fogja képviselni királyunkat. A trónörökös kíséretében lesznek azoknak az osztrák arisztokrata családoknak képviselői, akiknek ősei részt vettek a lipcsei csatában. A trónörökös főudvarmesterei hivatala most dolgozik a névsor összeállításán. Néhány magyar főúr is lesz a trónörökös kíséretében, mert a gróf Széchenyi- és gróf Zichy-család ősei közül többen küzdöttek a lipcsei harcban. Több kisebbrangú magyar tiszt is harcolt ott, de ezeknek családjai már nagyrészt kihaltak. A körülbelül ötvenévi küldöttség mint a trónörökös vendége különvontaton megy Lipcsébe.

Mánuelék válnak. Mánuel portugál exkirály fiatal neje, Augustia Viktória hohenzollerni hercegnő, mint jelentették, nemsokára az esküvő után hirtelen megbetegedett, de a betegség minőségét illetőleg a lávák megfigyelésén homályosak voltak. Mint most Münchenből jelentik, bajor udvari körökben a hercegnő megbetegedése igen kínos benyomást keltett annál is inkább, mert a hercegnő állítólag kijelentette, hogy nem tér vissza többé a férjéhez. Egy másik müncheni látóval szerint Mánuel feleségének az állapota javult, de egyelőre még a városi kórházban marad. Tegnap az exkirály is áttette lakását a kórházba, hogy állandóan lábadozó felesége mellett maradjon. Az a hír, hogy Mánuel maga is beteg és ezért volt kénytelen lakóhelyét a kórházba áttenni, alaptalan. Ez kiténik abból is, hogy naponta sétákat tesz a városba és tegnap este az operában is megjelent, hogy Carusot meghallgassa.

Közös miniszterek a királynál. Bécsből jelentik: A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta gróf Berchtold Lipót külügyminisztert és lovag Bilinski Leó közös pénzügyminisztert.

A francia-német feszültség. Párisból jelentik: A hivatalos lap hadügyminiszteri rendeletet közöl a 2., 6., 7., 14. és 20. hadtest új szervezete és elhelyezése dolgában. Egyes lapok szerint ez a rendelet a Trier környékén történt német katonai intézkedések folyamán és a francia északkéleti határ födözését van hivatva megerősíteni. A felosztás legfontosabb momentumának a 4. hadosztály székhelyének Mézièresbe való áthelyezését és a 2. hadtest egy részének a luxemburgi határhoz közelebb való elhelyezését tekintik. Ezt az újraszervezési tervet egyébként kiegészíti az Epinalban felállítani tervezett 21. hadtest szervezése.

A bádeni nagyherceg betegsége. Stuttgartból jelentik nekünk, hogy a schwarzwaldi Biedenweilerről, a bádeni nagyherceg nyári üdülőhelyéről az a hír érkezik, hogy a nagyherceg súlyosan megbetegedett. A herceg, akit trónörökösé előtt szembaj miatt operáltak, az idei tavasszal többször meghűlt. Akkor Tirolba ment és több heli ott tartózkodás után annyira jobban érezte magát, hogy résztvett a kehlheimi ünnepeken és a sigmaringeni nászon. Az utóbbi időben azonban már nem vett részt a katonai ünnepeken sem és az elhunyt bádeni nagyherceg emlékére tartott gyásznapon sem, amelyet pedig nyári üdülőhelyéhez közvetlen közel tartottak. A nagyherceg állapota komoly.

Nyugalomba vonult főigazgató. A VI. kerületi Munkaügyi-utcai áll. főgimnázium igazgatója Barna Mihály, ezimzetes főigazgató, a magyar közoktatásügy szolgálatában eltöltött 40 évi eredményes munkálkodás után nyugalomba vonult. A főigazgató ma vett búcsút a tanintézet ifjúságától és a tanári kartól.

Majláth püspök és a kalocsai érsekség. Gyulafehérvárról jelentik: Jankovich Béla közoktatásügyi miniszter vasárnap délután gróf Majláth erdélyi püspök meglátogatására Gyulafehérvárra érkezett. A miniszter látogatásának célja a beavatottak szerint az, hogy a kalocsai érsekség betöltésének ügyét előre juttassa. Majláth püspök környezetének kijelentése szerint még mindig vonakodik a kalocsai érsekséget elfogadni és Jankovich miniszter mostani látogatása alatt kapacitálni igyekezett álláspontjának megváltoztatására. A kultuszminiszter délután már elutazik Gyulafehérvárról Balázsfalvára, ahol a görög katolikus érseket, innen pedig Nagyszébenbe, ahol a román metropolitát látogatja meg.

Beteg a szultán, Mint a Frankfurter Zeitung-nak Konstantinápolyból táviratozók, Mehmed szultán állapota sokkal komolyabb, mintsem azt a nyilvánosság előtt feltűntetik. Némelyek szerint a szultánnak veszedelmes hólyagbaja van; mások szerint szélütés érte. Az egyiptomi kedive tisztelőre rendezett ebédre a szultán betegsége miatt le kellett mondani. A beteg állapota aggodalomra ad okot.

A spanyol király bécsi látogatása. Párisi jelentés szerint a spanyol királyi pártnak az a szándéka, hogy október második felében meglátogassa a bécsi udvart. Párisban azt hiszik, hogy ennek a látogatásnak, bárha állítólag teljesen családi jellegű akar lenni, az a célja, hogy Alfonso király biztosítsa Ferencz József királyt, hogy Spanyolország Franciaországhoz történt közlekedésének nincs semmiféle olyan ele, mely a monarchia adriai érdekeit érintené.

Családirto iskolaigazgató, Prágából jelentik: Tegnap a reggeli órákban véres családi dráma játszódott le. Hlavacek Ferencz kereskedelmi iskolai igazgató hét óra felé agyonlőtte feleségét és két gyermekét, harmadik gyermekét súlyosan megsebesítette és azután öngyilkos lett. Az igazgató a prágai társaságnak tekintélyes tagja volt és így véres lette igen nagy feltűnést kelt. Hlavaceknek az utóbbi időben anyagi gondjai voltak, gyermekei pedig születésüknél fogva gyöngélműjűek és így valószínűnek tartják, hogy ez a két körülmény bírta rá a gyilkosságra és az öngyilkosságra.

Francia-spanyol szövetség. San-Sebastiából jelentik, Baithou miniszterelnök, aki Berard szép-művészeti államtitkár-heiyes kíséretében odaérkezett, délelőtt a francia konzulátuson fogadta az itteni francia kolónia tagjait. Ezután résztvett az új francia iskolaépület felavatási ünnepségen. A közönség viharosan éltette Francia- és Spanyolországot.

Véres szerelmi dráma. Berzsből jelentik: Ockert Hermann nyergességé ma felkerestő hűtlen kedvesét, Martin Hedvigét az Oranienburstrassen lévő Laue-féle cukrászdában, ahol alkalma van s kérlette, hogy térjen vissza hozzá. Mikor a leány visszautasította, Ockert több golyóval megsebesítette a szerencsétlen teremtést, azután futásnak eredt. Laue cukrász lövedéggel üldözőbe vette a gyilkost, ekkor Ockert hirtelen visszafordult és lövöldözött a hajszolókra. Laue cukrászt egy golyó súlyosan megsebesítette. Mikor a szerelmes legény látta, hogy nem tud menekülni, löbelőtte magát.

Örjüngő négerék. Mississippi-állambeli Fayetteből táviratozók, hogy ott tegnap két fiatal néger nagy vérengzést követett el az utcai járókelők sorában. A két néger a főtúvonalonon végigszaladva, mindenkit lelőtt, aki utjukba került. A dühöngő négerék tizenhárom embert agyonlőttek, hatot pedig életveszélyesen megsebesítettek. A rendőrség végre is csak akkor tudta a dühöngőket megfékezni, amikor ezeknek a történései elfogytak. A felháborodott közönség azonban a gyilkos négeréket kiragadta a rendőrök kezéből s őket a szó szoros értelmében agyonverte, a holttesteket azután a pályaudvaron kiakasztották. A lázongó kedélyek lecsillapítására Mississippiből katonaságot rendeltek Fayettebe.

Az ujkori Szodoma. Boroszlóból jelentik: A bírányos átterben, amelyet a közfűrdő tulajdonosának lakásán derítették ki, ma ismét letartóztattak egy neves városi iparosmestert. Ő a harminczkettedik letartóztatott. Ma tért vissza fűrdőről s nyomban elfogták.

Házasság. Szónyi Jenő magántisztviselő eljegyezte Racz Elvirát, Racz Jenő budapesti főgimnáziumi tanár hugát.

Tóth aviatikus lezuhant. Besztercebányáról jelentik: Tóth József aviatikus Besztercebányán repülőnapokat rendezett a Zászlónk névű géppel. Múlt héten tartotta első repülését, szombatn kellett volna másodszer felszállnia. A repülés nem sikerült, mert viharos, szeles idő volt, Tóth vasárnapra hirtelen újból a repülését. Délután szélcsendes időben fel is szállt a város fölé és röpeczédulákat dobált le az utcákra és a háztetőkre. Kétszeri felszállás után harmadszor startolt géppel, de alig hogy a gép megindult, a vágató monopólium légsavaria beleütökött egy homokbuczkába. A gép felborult és maga alá temette a pilótát, aki kétségbesetten kiáltotta:

A benzín... a motor... A nézőközönség közül a legtöbben a szerencsétlenség színhelyére rohantak, kihúzták a pilótát a gép romjai alól. Tóth súlyosan megsebesült.

Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utczán 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

Az Operaház defizitje

— A kormánybiztos nyilatkozata —

Közel 900.000 koronára rug a két állami színház fedezetlen számadási hiánya.

Igy írják ezt a mai esti lapok, s hozzáteszik, hogy a nagy összeg ellenében csak 400.000 korona kiutalványozott rendes segély szolgál fedezetül. A félmillió koronára tehető hiány pótlását, a híresztelések szerint, Teleszky pénzügyminiszter megtagadta.

E közlemények dolgában a legközelebről érdekeltek gr. Bánffy Miklós kormánybiztos kijelentette, hogy hónapokkal ezelőtt elintézték és bűnös módon elikkasztott akták nyomán kerültek nyilvánosságra ezek az adatok.

A fedezetlen számadási hiányokat közismerteknek mondja a kormánybiztos és legnagyobb részük a régebbi rezsimnek idejére esik. Hangsúlyozza továbbá, hogy az Operaház tavalyi költségvetési hiánya kevesebb volt, mint az előző két év hiánya.

Az utalványozás ügye már régen el van intézve és éppen úgy, mint ezek, egy a lemondási szándékáról terjesztett híresztelések is teljesen alaptalanok.

(*) **Ujházyt nyugalmába küldik.** Gróf Bánffy Miklós kormánybiztos udvarias levélben tudatta Ujházy Edével, hogy tartós betegsége miatt kénytelen őt nyugdíjazni, s a levél kézbesítésével Paláthy Géza, Nemzeti Színházi irodavezetőt bízta meg. Az Abbázijában üdülő nagy művész rendkívül fájdalmasan lepte meg ez az elbűvés. Egy hírlapíró előtt keserűen panaszkodott is.

— Nem vártam ezt — mondta a Mester. — Nagyon váratlanul jött ez a levél. Nem tudom, hogy mit akar tőlem Bánffy. Azért a pár ezer koronáért kellett ezt csinálni, amit megvont tőlem. Nem az anyagi veszteség bánt — bár ezt is megérzem. — hanem az, hogy ok nélkül bánna így velem. Nem gondoltam, mert nem éreztem, hogy öreg ember vagyok és beteg. **Olyan** volt már nekem a Nemzeti Színház, mint egy nő, akit nagyon szerettem és aki engem is nagyon szeretett! Miért kellett engem elszakítani tőle? ... Október közepéig maradok Abbázijában. Akkor hazamegyek elbűvésznői a közönségtől. Majd meglátom, hogy a közönség is nyugdíjba küld-e?!

(*) **A Nevető férfi sikere.** A Népopera-ban a legnagyobb jövedelmek és a pillanatig meg nem szűnő kaczagásnak jegyében folytak le az operette eddigi zsufozott házas előadásai, amelyek a vidá mestékek beláthatatlan hosszú sorát biztosítják a Népopera számára. A Népopera esti előadásain természetesen nem is szerepel más darab, mint a Nevető férfi, mindenkor a diadalmas bemutató együttesével. Szirmai Lára, Berki Lili, Tarnay Leona, Feludi Boriska, Sz. Huda-csek Nelly, Pázmán, Marosffy, Mátrai, Horváth, Huszár, Ujvári, Fehér felléptével.

Repülőgépek Budapest fölött

— A rendőrség ismét közbelép —

(Saját tudósítónktól.) Kezd már majdnem mindennapos látvány lenni a repülőgép a város fölött. A lelkesedés azonban a rendőrséget nem ragadja el annyira, mint a publikumot, ismét közbelépett és súlyos büntetéssel sújta a repülőket a közbiztonság érdekében.

Vasárnap délután két aviatikus is rendezett repülést a város fölött. Az egyik Dobos Sándor volt, aki Székely monoplánján szállt föl és nagy ívben repülte körül a fővárost. Hat óra tájon ért vissza az aviatikai telepre.

A másik repülő Wittmann Viktor gépészmérnök volt, aki nem jelentette be repülését. A város fölött megjelenő repülőgép nagy feltűnést keltett. Wittmann megkerülte a várost. A motor hibája kényszerítette azután Wittmann, hogy a Zugló és Erzsébet királyné-utja között a Paskal-malom közelében egy térségen leszálljon. A leszállás minden baj nélkül sikerült.

De nemcsak a közönség körében kellett feltűnést a repülés, hanem a rendőrök is élesen érdeklődtek iránta. Mint ismeretes, a főkapitány eltiltotta a város felett való repülést és Wittmann már több ízben büntették meg ezért a kihágásért. Ahány rendőr csak meglátta a szépen repülő gépet, az mind jelentette telefonon az illető rendőrkapitányságon, hogy ismét vétettek a repülési tilalom ellen. A pesti oldalon lévő összes kapitányságokat, de magát a főkapitányságot is szakadatlanul értesítették a rendőrök a repülőgépről, úgy, hogy a rendőrtisztviselők alig győzték leinteni a buzgó

országokat. Valószínű, hogy Wittmann és Dobost mai repülésükért szigorúan meg fogják büntetni. Wittmann egyébként a Zuglóban hagyta a gépét.

Fizetéseképtelenség a gabonátözsden

A budapesti gabonátözsden hetek óta tartó lanyhaság következtében, mint erről már többször beszámoltunk, a titokban tartott fizelési zavarok gyakran okoztak már nagy nyugtalanságot. Az utóbbi napokban, amikor szintén lényegesen olesóbbodott a gabona, attól féltek, hogy újabb és további lanyhaság esetében nem lesznek tovább elkerülhetők az eddig nyilvánosságra nem hozott fizetéseképtelenségek. Ez a félelem nem volt alaptalan, mert ma reggel a Magyar Gabonakereskedők és Malmok Védegyesületének hirdetőtábláján hivatalosan is bejelentettek egy fizetéseképtelenséget. Az inzulvens cég Praeger Zsigmond tőzsdeügynök, aki egy-két évvel ezelőtt, amikor a budapesti gabonátözsden nagy hozmozgalmat volt, több százezer koronát keresett.

Még az utóbbi időben is nagyon vagyonos embernek tartották, de mivel, úgy látszik, saját számlájára és ügyfelei részére is nagymennyiségű kötésekkel spekulált, fölfelé tudott többé elegendő tenni fizető kötelezettségeinek, amiről ma reggel egy levélben értesítette a védegyesületet. A státusz összeállítása még folyamában van és így nem lehet határozottan megállapítani a tartozás összegét, valószínű azonban, hogy ez az összeg kitesz százötvenezer koronát, sőt talán még többet is, mert Praegerrel éppen kedvezőnek tartott vagyoni viszonyai folytán ugyszólván mindenki összekötetésben állott. A fizetéseképtelen ügynök arra kérte a védegyesületet, hogy üzeleit saját hatáskörén belül bonvolítsa le.

Lemond a pécsi püspök

Mint beavatott forrásból értesülünk, a pécsi püspök legközelebb lemond állásáról.

Gróf Zichy Gyula pécsi püspök Rómába utazott hosszabb tartózkodásra. A hivatalos jelentés szerint a pécsi püspök karácsonyig szándékozik Rómában maradni. Ez magában véve is föltűnően hosszú idő, mert ennyi időre a püspökök nem szokták elhagyni egyházmegyéjüket.

Mint most beavatott oldalról értesülünk, a fiatal gróf Zichy Gyula püspök alkalmassint vissza sem tér többé Pécsre, hanem végleg visszavonul a püspökségtől. Az asketikus lelkű, rendkívül ajátatos férfiú belefáradt a püspöki méltóság terhének viselésébe.

Mindinkább erőt vesz rajta idegbetegsége is, mely főként nagyfokú szórakozottságában és teledéknységében is nyilvánul. Ezenfelül jűlbaja is támadt, melyet többször megoperáltak. Betegsége miatt a fiatal püspök eddig is visszavonult minden nyilvános szerepléstől.

De a pécsi püspök vagyoni állapota is erősen megrendült. A fiatal püspök nagyszabású katolikus intézményeket kezdett, igen nagy költséggel, mely egészen kimerítette vagyoni erejét. Ezelőtt három évvel a jezsuitákat meghívta Pécsre és részükre új főgimnáziumot és hozzá nagyszabású internátust alapított, melyet Pius-internátusnak nevezett el a mostani pápa nevééről. Erre a célra ugyan tíz évre fölosztva több mint két millió korona állami segítséget is kapott, de az intézet olyan nagyvárányú a terv szerint, hogy maga az építkezés, mert ez lesz az ország legnagyobb középiskolái épülete, több holdas park közepébe állítva, többé kerül két milliónál.

A folyton fokozódó anyagi gondokkal a különben jószándékú püspök, ki magára költ a legkevesebbet, többé megküzdenni nem tud. Ennél a Pius-internátus építkezésénél, melyet tisztán a keresztényszociálista mesterekre és munkásokra bíztak, néhány héttel ezelőtt sztrájk tört ki. A munka abban maradt. Ez is végtelenül elkeserítette a gyöngédléltű püspököt, hogy a tőle oly bőkezűen támogatott keresztényszociálisták is sztrájkba léptek ellene. Az intézet fokozatos szervezése ezzel a sztrájjal megakadt az állami támogatást pedig ennek a fejlesztésnek arányában ígérte meg gróf Zichy János volt vallás- és közoktatásügyi miniszter, a püspök testvérbátyja.

Az sem lehetetlen, hogy a pécsi jezsuitarendi főgimnázium e horribilis, milliókra rugó állami segítségét, amelyre eddig nem is volt példa, a kormány revideálni fogja s a többihez hasonló intézetekkel való egyenlő elbánás alapján fog eljárni itt is. Eként megtörténhetik, hogy az állami segítséget jelentékenyen megkurtítják és akkor az egész

pécsi jezsuita főgimnázium és fia-internátus ügye a püspökség nyakába szakad. Mindezek a körülmények arra készítettek a pécsi püspököt, hogy esetleg erősebb küzdőknek adja át állását. Mega pedig asketikus hajlamait követve, valamely római kolostorba vagy vatikáni intézetbe fog visszavonulni. Kineveztetése előtt is Rómában élt, mint XUL Leó, majd X. Pius pápa szolgálattevő kamarása.

Véres harc a Fehérvári-uton

A katonai őrzéret és a munkások hareza

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap hajnalban valóságos kis háboru zajlott le a Fehérvári-uton. A csatának egy súlyos sebesültje van, a verekedők közül a rendőrség többet tartóztatott.

Papp Dániel rendőr észrevette, hogy két suhancz egy katonai-öldalfegyvert visz be a Fehérvári-ut 88. számú házba. Utóbb megjelent egy katonai őrzéret, amely érdeklődött a rendőrnél egy katoná után, aki oldalfegyver nélkül bujkál. A rendőr figyelmeztette az őrzéretet, hogy látott két emebert, azoknál van az oldalfegyver.

Abban a percben ment arra a keresett katoná két fiatalember társaságában. Ez azonban czimboráival megátmadta a katonákat. Pillanat alatt nagy tömeg gyűlt össze, a közeli pálinkamérésekből mintegy ötszáz ember sietett a katoná védelmére és a tömeg megátmadta az őrzéretet. A rendőr védelmül sietett, de a tömeg a rendőrt is megragadta és a földre teperte.

A közeli pénzügyőri laktanyából huszonnyolcz pénzügyőr sietett feltűzött szuronyral a tömeg fékentartására. Az emberek közepre zudítottak a katonákra és a pénzügyőrökre, akiknek helyzete valósággal életveszélyes volt. Félóráig tartott a háboruszkodás s a végén az ellenszegülő katonát, Vida Kálmánt, oldalfegyverrel mellbeszurták.

Ugyanekkor megérkezett a főkapitányságról egy szakasz lovas- és egy szakasz gyalogos rendőr is, akik a támadók közül Vida István, Vida Ferenc, Mangik Kálmán napszamosokat, Matkó János cserepessegédet, Kiss József kocsist é Hovancsek Vilmost letartóztaták.

Ki a bűnös?

Rejtélyes ékszerék a nyugati pályaudvaron

(Saját tudósítónktól.) Rejtélyes ügyben nyomoz a rendőrség. Egyelőre semmit se tudnak, inkább a sötétben tapogatódnak.

A szombaton délután háromnegyed kettőkor Bácsból jövő gyorsvonattal Budapestre érkezett Rottner Karola színésznő, a berlini Theater des Westens tagja a keleti pályaudvaron. Az elsőosztályú szakaszban rajta kívül csak egy utilárs volt, egy előkelően öltözött ur.

Mielőtt a vonat beérkezett volna Budapestre, a művésznő kinyitotta az eddig ilése fölött elhelyezett kizitáskáját, hogy ruházatát rendbehozza. Közben a táská lecselt és annak tartalma a szakasz padlóján szétszóródott. A színésznő sietve szedte össze apróságait, viszatette azokat a táskába, melyet bezárt. Az állomáson podgyászat és kizitáskáját egy horrárral kocsira vitette és egyenesen sógorának, Gergely G. Arturnak, a Visegrádi-utca 29. szám alatt lévő lakására hajtatott. Délután a színésznő ijedten vette észre, hogy kizitáskájából eltűnt egy kis vörös bőrkazettája, melyben ékszerék voltak. Az eltűnt ékszerék körülbelül 15.000 korona értéket képviseltek, köztük egy briliáns nyakék 10.000 korona értékben, egy arany pénztárcza és több karkötő.

A hölgy a pályaudvari rendőri kirendeltségnél azonnal megtette panaszát. Rögton kutatni kezdtek Rottner utitársa után. Az egyik vasuti szakaszban, melyet megelőzőleg már átkutattak, az ülpárnák közé beszorítva megtalálták a keresett vörös kazettát, amelyben hiánytalanul megvoltak az ékszerék is. A művésznő vasárnap délelőtt megkapta ékszeréit, de a rendőrség tovább nyomoz a rejtélyes ügyben.

Egy vasuti alkalmazottat gyanusítanak, aki hozzáférhetett a vonathoz. Előbb bizonyítékokat gyűjtenek ellene, s azután valószínűleg letartóztatják.

A halál-sorompó

Gyűlés az omnibusz-szerencsétlenség ügyében

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délelőtt népes gyűlést tartott az Erzsébet királyné-ut és környéke Egyesület, a halál sorompó ügyében.

Dr. Körmendi Frimm Jakab nyitotta meg a gyűlést és ismertette a gyűlés célját, majd Pál L. Leó öltöztető elmondta az eddig folytatott mozgalmak eredményeit és felolvasta a memorandumot, amelyben a minisztert arra kéri, hogy utasítsa a Máv igazgatóságát egy bizottság delegálására, amely a népgyűlésen az érdekeltektől kiküldött bizottsággal együtt megállapítaná a megoldás módjait.

Márkus József szólott ezután a mostani tartakodás helyzeiről, amelynek javításáért már több miniszternél eljárta. Mint képviselő, a legnagyobb erőfeszítést lát az ügy sürgetéséhez.

Gróf Festetics Géza a főváros álláspontját ismertette, amely a sérelmek orvoslását sürgeti. Most már nem is lehet a gyors elintézés elől kitérni.

Bishitz Lajos, mint az anyalföldi demokrata kör elnöke, csatlakozását jelentette be s felhívta Pál L. Leó főtitkárát, hogy a megkezdett mozgalmakba a társadalom minden rétegét vonja be. Majd Holzmann Henrik gyáros indítványozta, hogy keresse meg a gyűlés a vasutak forgalmi közönségét aziránt, hogy rendeltetileg utasítsa a vonatvezetőket, hogy a vonatok ne az uttesten, hanem azelőtt álljanak meg és a forgalmat ne tartásák a rakodásoknál oly hosszú ideig fel.

Az indítvány elfogadása után nagy éljenzés között dr. Vázsonyi Vilmos szólalt fel. Másból a vasút elősegíti a városok fejlődését, nálunk megakadályozza. Nem szabad ezt a kérdést a pályaudvarok kiépítésének kérdésével összekapcsolni. Kijelentette ezután, hogy ebben a dologban segítségére lesz a polgárok ezreinek és csatlakozik a megindított mozgalomhoz.

Ezután a megjelent egyesületek képviselői szólaltak fel. Elhatározta végül a gyűlés, hogy vasárnap, október 5-ére népgyűlést hív össze annak dokumentálására, hogy a czeglédi vonal mentén lakó lakosság összessége az ügy gyors rendezését kívánja.

TUDOMÁNY IRODALOM

* Kik lesznek a pozsonyi professzorok? Megbízható forrásból nyert értesülés alapján közöltük, hogy a legnagyobb valószínűség szerint kik lesznek az új pozsonyi egyetem orvosprofesszorai. Erre vonatkozólag ma a következő értesülést kaptuk: 1. Az egyetem — sajnos — legjobban 1917-ben fogja orvosi fakultását megkapni. 2. Két tanszék: a belgyógyászati és sebészeti tanszék már most kerül betöltésre, s az egyetem megnyitásáig az új professzorok állami kórházi főorvosi funkciókat végeznek. E két tanszék minden valószínűség szerint Herzog Ferenc belgyógyász és Bakay Lajos vagy Lichtenberg Sándor sebészé.

Villamos balesetek

— Egy összeütközés, több elgázolás —

(Saját tudósítónktól.) A tegnapi nap folyamán több villamos baleset történt a fővárosban. Egy összeütközésről és két elgázolásról kell beszámolnunk.

A Budapest-ráczkevei helyérdekű vasút 160. számú vonata, melyet Simon János vonatvezető vezetett, tegnap este kilenc óra után indult el a Budapesti—Vágóhid állomásról. A kocsit telve volt utasokkal, nagyrészt Erzsébetfalván és a közeli községekben lakó munkásokkal. A Külső Soroksári-úton levő Jutagvár előtt a sineken vesztegelt az 5859. számú teherszállító villamos-kocsi, melyen a szabályzat ellenére nem égett a lámpás. A helyi érdekű vasút vonatvezetője nem vette észre a teherszállító kocsit és belehajtott. Az összeütközés következtében a villamos-kocsi utasai közül megsbesültek: Pilmaiter Mátvás közműves az arcán, Viczing János ácsmas a karján, Beiring József kádársegéd az arcán, Echenbaum János kocsifényező az arcán, Gross Mátvásné földműves felesége, Gere Andrásné a mellén és Drexler Jánosné a fején. A sebesülteket a kivonult mentők a közeli olajgyár udvarán bekötötték. A rendőrség Simon János kocsivezető ellen megindította az eljárást.

A Tomcsányi-utca és a Zsák-utca sarkán a 455. számú városi villamos vasúti kocsi elgázolta Pál József harmincznyolcz éves városi szolgát. Súlyos sebével az István-kórházba vitték.

A Váci-körút 17. számú ház előtt az 583. sz. közúti villamos vasúti kocsi elütötte Antal István tizennyolcz éves születését. A Rókus-kórházba vitték.

FŐVÁROS

() Városi közüző-telep. A fővényhatósági bizottság a múlt év novemberében kimondotta, hogy a X. ker. Bihari-utca mentén fekvő fővárosi telken 280.000 korona költséggel községi közüző és cemenlapok gyártására szolgáló telepet létesít. A belügyminiszter a közgyűlésnek ezt a határozatot felülvizsgálta és meghallgatta egyúttal a kereskedelemügyi miniszter véleményét is. A belügyminiszter most arról értesítette a fővárost, hogy a közgyűlés határozatát elvben és általánosságban jóváhagyja. Ezekután egészen bizonyos, hogy már a közel jövőben szerencsénk lesz újból egy közbányvétel czélzó tanácsi javaslathoz. Mert nálunk mindennel fonakul vagyunk. Most már lesz közüzőnk, de nincs mit zuzni benne. Kell tehát venni egy Kőbányát, hogy a közüzőt foglalkoztassunk. És ezt nevezik helyes városi gazdálkodásnak.

EGYLETEK

(—) Kossuth-ünnep a Saskörben. Kossuth Lajos születésének 111-ik évfordulóját felhasználta az Országos Kossuth Lajos-párt, hogy vasárnap délelőtt a Saskör dísztermében emlékünnepet rendezzen. Az ünnepélyre nagy számban gyűlt egybe a közönség, de képviselve volt a rendőrség is. Az ünnepélyt Kőczé Antal játéka vezette be, azután pedig dr. Nagy György mondta el megnyitóbeszédét. Azután Paulay Erzsébet a Nemzeti Színház művésznője elszavalta Szilágyi Géának „Nász a börtönben” című szép költeményét. A művésznő zajos tapsokat aratott szavataival. Dr. Kalmár Antal ünnepi beszédet mondott, majd dr. Wagner Károly üdvözölte az ünnepélyen megjelent vak költőt, Rudnyánszky Gyulát. Rudnyánszky lelkes szavakkal válaszolt, majd Kormitzky Dező elszavalta Rudnyánszky költeményét „Enek a feltámadásról”. Végül dr. Wagner Károly Kossuth Lajos és az emigráció czímen szabadelőadást tartott. A kegyeletos ünnepélyt Kőczé Antal zenekarának játéka zárta be.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Az inzultált törvényszéki bíró. Szegedről írják: Ismeretes az az elkeseredett ellenségeskedés, amely Nagy Zoltán törvényszéki bíró és Lemle József kereskedő közt folyik azért, mert a kereskedő családi életének földulásaival gyanusítja a bírót. Ez az ügy szombaton délben dr. Taschler József járásbíró elé került Nagy Zoltán bírónak három följelentése révén, amellyel Lemle ellen tett. mert azközszor az utczán, egyszer a bábaképzőben inzultálta. Két becsületsértést való följelentés mellett a harmadikat rágalmazásért emelte a törvényszéki bíró. Lemle az elejétől fogva zárt tárgyaláson vállalkozott a valódiság bizonyítására és ebből a czélből beidézett egész sereg tanut. De a bíró a bizonyítást nem rendelte el, hanem a rágalmazásért emelt vádat is becsületsértésnek minősítvén, három rendbeli becsületsértésért 300 korona pénzbüntetésre ítélte Lemlét, de a novella értelmében az ítéletet felfüggesztette. A felek felebbzettek.

§ Halalos ítélet. Krakóból jelentik: Az esküdtszék verdiktje alapján a törvényszék halálra ítélte Kravcsuk munkást, aki feleségének és anyósának szemeláttára agyonlötölte apását.

§ Wastl Udó bünnyve. A vizsgálóbíró egy izben már megszüntette a bünvádi eljárást Wastl Udóval szemben, akit az ügyészség sem kívánt üldözni a szándékos emberölés kísérlete czímen ellene tett följelentés ügyében. Wastl Udót tudvalevőleg a leánya vádolta azal, hogy öt el akarta pusztítani, ez a vád azonban nem bizonyult valónak. Csupán az életveszélyes fenyegetés vétségét látta fenforogni, aminek elbírálására pedig a járásbírószág illetékes. A megszüntető végzés ellen felhívomódást adtak be a főügyészséghez, amely ellentétben az ügyészség felfogásával, utasította az ügyészséget, hogy indítványozza a vizsgálat elrendelését. z meg is történt, a vizsgálóbíró azonban most másodizben is elutasította a vizsgálati indítványt.

§ Serény Gyula János szabadlábón. A Műszaki Unió részvénytársaság annak idején feljelentést tett volt igazgatója, Serény Gyula János ellen sikkasztás és hűtlen kezelés miatt. Serényt a londoni rendőrség tartóztatta le s a kiadatási eljárás lefolytatása után hazahozták. Serény Gyula János 16 ezer korona óvadékok ajánlott fel, hogy szabadlábára helyezték, de kérelmét ugy a vizsgálóbíró, mint a királyi ítélőtábla elutasította. Azóta a vizsgálóbíró kihallgatta az ügyben a tanukat s miután a fölmerült vádak bebizonyítását nem nyerték, a vizsgálóbíró a védő előterjesztésére szabadlábára helyezte. A vizsgálóbíró végzéséhez, annak indokainál fogva a kir. ügyészség hozzájárult.

SPORT

Embersport

() A vasárnapi labdarugó mérkőzések. Három osztrák-magyar klubközi mérkőzés került eldöntésre vasárnap, amelyből egyszer győztesként került ki a magyar csapat, míg a másik két küzdelem eldöntetlenül végződött. Az MTK fényes formában lévő csapata őszi eredményeinek diadalmas sorozatát folytatta. Elejétől végig uralták a helyzetet a kék-fehérek csatárai, akik mögött a válogatott formában lévő Bíró—Hlavay—Vágó fődözet sor is brillirozott. A WSC szívoasan védekezett, de a nagyobb technikai tudás előtt meg kellett hajolnia a különben fairen játszó szimpatikus bécsi csapatnak. Az MTK hét gólját Rácz, Kertész II. és Révész rugták, míg a bécsiek két gólját Braun, Steiner és Schmieger csinálta. A mérkőzésen 7000 néző jelent meg és Schubert M. Ferencz bíraskodott. Az FTC Bécsben játszott a Práter-pályán a WAC csapatával és az eredmény 2:2 volt. Az első félidőben a bécsiek voltak nagyobb fölénnyben. Neumann szerzi meg a piros-fehéreknek a vezető gólt is, amelyet csak az utolsó percekben tud az FTC Pataki révén kiegyenlíteni. Szünet után már frontban jön bajnokesapatunk és Schlosser gólt is rug, de a rendkívül lelkesen játszó bécsieknek sikerült kiegyenlíteni az eredményt. Sokkal figyelemreméltóbb eredményt ért el a BAK, amely a jobb formában lévő WAF-al végzett 1:1 arányban. A meccsnek nagy részében döntő fölénnyben volt a kék-fehérek csapata, de a csatársora nem tudta kihasználni a számos kedvező alkalmat és csak egy gólt tudtak elérni Gállos beadásából Schaffer révén. Az első osztályú bajnoki mérkőzések során semmi meglepetés nem volt. A papírforma nagy részt bevált. A BTC—MAC küzdelme 2:2 eldöntetlen volt, a 33 FC—PTE 2:0, a Tőrekvés—III. KTVE 1:0, a másodosztályú eredményei: MAFC—TTC 3:1, BEAC—Föv. TK 1:0, KAOE—FIAK 5:1.

Atlétika

() A WAC viadaja. Bécsben a Práter-pályán lefolyt nemzetközi atlétikai viadalnak, amelyen magyarok is részt vettek, a következő eredmények voltak: 100 méter: 1. Cassinone (WAC) 11.2 másodperc. — Diszkoszvetés: 1. Michl (WAC) 41.48 m. — Magasugrás: 1. Haselsteiner (WAC) 171 cm. — 1500 m. (osztrák bajnokság): 1. Ernst (Berlin) 4 p. 11 mp. — Gerelyvetés: 1. Saaristó (Berlin) 54.60 m. — Távolugrás (osztrák bajnokság): 1. Kovács (BEAC) 703 cm. — 200 m.: 1. Cassinone (WAC) 22.5 mp. (osztrák rekord). — Rudugrás: 1. Franzl (WAC) 330 cm. — 4×100 m. staféta: 1. WAC 46.1 mp. — Köck memorial pontverseny: 1. WAF 31 p. 2. WAC 22 p. A Köck memorialt a WAF végleg megnyerte. A Morgen-serlegét a WAC nyerte 7 ponttal a WAF 4 pontjával szemben.

() A Tőrekvés versenye. A vasutas csapat versenyén a következő eredményeket érték el a résztvevő atléták: 100 m.: 1. Tarr István (TSE) 11.8 mp. — Sulydobás: 1. Guszmag Gyula (Sz. SE) 12.44 m. — Magasugrás: 1. Schweigist I. (TSE) 1.61 m. — 400 m.: 1. Kuruncy Lajos (TSE) 1 p. 0.8 mp. — Diszkoszvetés: 1. Guszmag Gyula (Sz. SE) 35 m. — 4×100 m. footballstaféta: 1. TSE 50.8 mp. — 2 ang. mérf. gyaloglás: 1. Konarik József (MGSE). — 1000 m. staféta: 1. TSE 2 p. 19 mp. — Távolugrás: 1. Wanderer Pál (MGSE) 5.63 m. — 800 m.: 1. Fábán Gyula (MGSE) 2 p. 20 mp. — Helyből magasugrás: 1. Gruber Lj.pót (TSE) 136 m. — 3 angol mérf.: 1. Barta Kálmán (TSE) 18 p. 5.8 mp. — 200 m.: 1. Tarr István (TSE) 25.2 mp. — A 100 m. futásból, magasugrásból és sulydobásból álló pontversenyre kiírt vándordíjat a Szolnoki MSE 14 ponttal nyerte. 2. TSE 12 p. 3. MGSE.

() A BEAC viadalának győztesei a következők: 100 m. (Budapest bajnoksága): 1. Szalay (MTK) 11.2 mp. — 400 m.: 1. Mezey (BEAC) 50.8 mp. — Magasugrás (handicap): 1. Martinkó (BEAC) 172 cm. — 300 vard (handicap): 1. Vértes (Sp. AK) 33.4 mp. — 800 m.: 1. Matyasovszky (BEAC) 1 p. 59.4 mp. — Diszkoszvetés: 1. Ambrózy (BEAC) 42.37 m. — 110 m. gátfutás: Solymár (FTC) 16.2 mp. w. o. — 5000 m. Budapest bajnoksága: 1. Várady (BEAC) 16 p. 18.2 mp. — 600 m. (handicap): 1. Vass (MTE) 1 p. 23.8 mp. — 4×100 m. staféta: 1. BEAC 3 p. 53.8 mp.

() A Kassai Atlétikai Club országos versenyén a következők győztek: 100 vard Kassa bajnoksága: 1. Rákos (MTK) 10.2 mp. — Sulydobás (handicap): 1. Kulcsár (DTE) 11.74 m. — Gerelyvetés II oszt.: 1. Farkas (KAC) 42.21 m. — Távolugrás Kassa bajnoksága: 1. Kovács Nándor (MTK) 647 cm. — Egynegyed ang. mérf. (Kassa bajnoksága): 1. Szerellemhegyi (MAC) 53.4 mp. — Diszkoszvetés: 1. Holota (ESE) 37.62 m. — Helyből magas (ju-

nior): I. Kerekes (DTE) 130 cm. — 200 m. (handicap): I. Szerlemhegyi (MAC) 23.2 mp. scr. — Rudugrás: I. Szemere (MAC) 3.40 mp. — 300 m. junior: I. Pataki (KAC) 36.4 mp. — Magasugrás (handicap): I. Wardener 184 cm. scr. — 1500 m. (vidékieknek): I. Serényi (KAC) 4 p. 50.4 mp. — 2 ang. mérf.: I. Lovass (MAC) 10 p. 35 mp. — Pontatlan útidékieknek: Szikora (KAC) és Holota (ÉSE) holtversenyben 12 ponttal.

Lósport

Galopp-verseny

I. A St. Leger verőfényes időben, diszes közhőség előtt bonyolították le. Győztes az előzetes favorit **Mosci Ksiáze** lett. Végre volt tehát egy verseny, amelyben első lett. Csak hogy az a bibije a dolognak, hogy csupa rossz lovakat vert. Kíváncsiak vagyunk franciaországi szereplésére. Másik eseménye a napnak **Eva** rendkívül nagyszilű győzelme volt. Nagy súlyával egyszerűen faképnél hagyta ellenfeleit. E futás után nehezen lesz megverhető az Ausztria-díjban, amelyre máris erősen fogadták. A többi futam mind meglepetéssel ért véget. Eredmények:

I. Handicap. 3000 korona. 1800 méter. I. Hg. Tubomirski L. **Lan** (Varga). 2. Re-Contrá (Hollinger). 3. Rappelkopf (Heidt). Futottak még: Dinna, Forgive, Terence, Gondola, Menelik, Bicskás. Tot.: 10:74, helyre 20:57, 66, 74.

II. Kétéves nyeretlenek versenye. 5000 korona. 1500 méter. I. Lov. Landau H. **Monte Christo** (Gulyás). 2. Sárkány (Korb). 3. Abrakoló (Painter). Futottak még: Marjoria, Lanner, Niezlomny, Weislingen, Zabolátlan, Corvallis, Acsi. Tot.: 10:124, helyre 20:52, 27, 39.

III. St. Leger. 60.000 korona. 2800 méter. I. Hg. Tubomirski L. **Mosci Ksiáze** (Janek). 2. Elector (Carslake). 3. Píloty (Jurnik). Futottak még: Mauszi II., Fasolt, Morphy, Istvánffy. Tot.: 10:13, helyre 20:25, 33, 44.

IV. Welter-handicap. 3000 korona. 1600 méter. 1. Egyedi L. **Fatum** (Tóth). 2. Little John (Janek). 3. Zergebak (Carslake). Futottak még: Rabenbratl, Golconda, Gin Sling, Gateux, Zabfaló, Fechter, Izus, Luli. Tot.: 10:150, helyre 20:83, 47, 37.

V. Kétévesek handicapja. 3000 korona 1100 méter. I. Föld A. **Halili** (Spiller). 2. Például (Carslake). 3. Denis (Trigg). Futottak még: Catilina, Maacs, Negation, Wismar, Plectra, Pletyka, Stoiker, Warwick. Tot.: 10:243, helyre 20:111, 39, 52.

VI. Zúgói díj. 5000 korona. 1000 méter. 1. Mautner V. **Eva** (Korb). 2. Lollipop (Janek). 3. Chiquet (Pretzner). Futottak még: Bess, Diana, Opponent. Tot.: 10:30, helyre 20:35, 43.

Az **Őszi díj** 10.000 koronájáért fog holnap vetekezni 2000 méteren egy elég népes, de nem valami elsőrangú társaság. Jelöltjeink:

- I. **Korb-lov.**—Mutual.
- II. **Miss Allison**—Remorquer.
- III. **Libuska**—Csecsbaba.
- IV. **Fillette**—Sadako.
- V. **Mr. Blackwith**—Free Drink.
- VI. **Coax me**—David-ist.

Herczeg Lubomirski László **Mosci Ksiáze** győzelme után a főváros szegényeinek 2000 koronát adományozott, ezenfelül Janek és Pretzner gyűjtőívén 1000 koronát írt alá a magyarországi árvízkarosultak javára.

Üggető-verseny

Bécsi üggetőversenyek. A vasárnapi eredmények a következők:

I. Háromévesek kísérleti versenye. 1500 korona. 1. **Vous saves tout** (Finn). 2. Gamin. 3. Prince Regent. Tot.: 10:69, 20:43, 51, 42.

II. Sattelbachi díj. 1800 korona. 2200 méter. 1. **Kálmán** (Lyon). 2. Carmen. 3. Lea. Tot.: 10:24, 20:27, 111, 46.

III. Üggetősportklub-verseny. 1000 korona. 1. **Narciso** (Kuplinger). 2. Trick. 3. Galambom. Tot.: 10:273, 20:55, 29, 33.

IV. Gróf Hunyady Kálmán-díj. 3500 korona. 1. **Pierrot** (Dieffenbacher). 2. Tedd meg. 3. Mety. Tot.: 10:19, 20:28, 40, 61.

V. Mary C.-verseny. 2400 korona. 1. **Csalfa** (Finn). 2. Susa. 3. Cleo Caid. Tot.: 10:27, 20:40, 36.

VI. Nemzetközi handicap. 2000 korona. 1. **Lizzie** (Capovilla). 2. Jubilar. 3. George Todd. Tot.: 10:63, 20:36, 38, 38.

VII. Victor C. D.-díj. 2000 korona. 1. **Onward** (Capovilla). 2. Dunkelstein. 3. Käthe. Tot.: 10:52, 20:35, 41, 26.

VIII. Viadukt-verseny. 1500 korona. 1. **Flemingo** (Kiefer). 2. Fra Diavolo. 3. Czéda Tóni. Tot.: 10:25, 20:27, 33, 48.

Felelős szerkesztő

DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ

Kiadó-tulajdonos:

Magyar Ujságkiadó Vállalat

Ígazgató: **ERDŐS ARMAND**

TANÜGY

Zeneesztétikai tanszék az egyetemen.

A magyar Tudományegyetemen eddig a zeneesztétikai tanszéket nem töltötték be. Most végre ezen katedrára is megtalálták az alkalmas embert, ifj. dr. Toldy László személyében, aki ma délben tartotta az egyetemen nagyszámú előkelő közönség jelenlétében székfoglalóját, mely után a beiktatás is megtörtént. Ifj. dr. Toldy László székfoglalóján „A modern zenei áramlatok és a klasszicizmus” tételét fejtegette nagy figyelem mellett.

Az első Gabelsberger Szakiskola. Az első „Országos Gabelsberger Szakiskola” (Gyakorló Gyorsírók Társasága) szaktanfolyamainak második sorozatát október első napjaiban fogja megnyitni dr. **Fabó Henrik** országgyűlési gyorsírórevizor, a társaság elnöke. Délelőtti, délutáni és esti tanfolyamok nyílnak gyorsírásból, gépirásból és keres-

kedelmi szaktárgyakból (az utóbbi állami felügyelet mellett). Havonként új tanfolyamok nyílnak ugyan, azonban az októberben belépők még szabadon választhatják meg tanfolyamaik óráit, és a tanév végéig teljes alapos kiképzést nyerhetnek a magyar és a német gyorsírásban, beleértve a „gyorsírási akadémiát”, dr. Fabro előadás sorozatát és a fontos újítást képező „mester-gépiró” tanfolyamot. Félreértések elkerülése végett megjegyezzük, hogy a szakiskolát még 1903-ban alapította Gyarmati Dezső igazgató, orsz. gyűl. gyorsíró, aki a most szétlében utánzott „Országos Gabelsberger Szakiskola” elnevezést először használta.

Iskolaegyesületi ülés. A Magyar Iskolaegyesület e hó 30-án tartja meg rendes negyedéves igazgatótanácsi ülését **Rákosi Jenő** elnöklése mellett. Az ülés a nyári szünet alatt összegyűlt folyó ügyek elintézését végzi el, majd több népdalos könyv és népkönyvtár ügyében hoz határozatot.

Kereskedelmi szaktanfolyam. A Gyakorló Gyorsírók Társasága által fenntartott és a 40988/1910. számú rendelet alapján engedélyezett (állami felügyelet alatt álló) kereskedelmi szaktanfolyam október első napjaiban nyílik meg a Gyakorló Gyorsírók Társaságának VI. Hegedűs Sándor-n. 7. szám alatti helyiségében, ahonnan bővebb tájékoztatás nyerhető.

KÖZGAZDASÁG

Felmondások a gabonaföldön. A gabonaföldön ma kezdődtek az októberi felmondások. Felmondtak 185.000 métermázsza búzát, 97.500 métermázsza rozstól s 2000 métermázsza zabot. A felmondott buzamennyiségből nem vettek át semmit, ellenben holnapig prolongálásért 3—5 fillért fizetnek. A Leszámitoló Bank közközlésében mintegy 79.000 métermázsza buza van, a bank felmondta a búzát, de a vevők nem veszik át s prolongálásért fizetnek.

A Mutual beszünteti magyarországi tevéységét. Berlinből jelentik, hogy a Mutual életbiztosító-társaság newyorki igazgatósága elhatározta, hogy beszünteti magyarországi üzletét. A budapesti fiók fogja végezni a likvidálást. Az osztrák üzleteket is beszüntetik s ezeknek a likvidálását a bécsi fiók intézi el.

Az országos sörárpa- és komlókiállítás megnyitása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a „Köztelek” székházában rendezett országos sörárpa- és komlókiállítást vasárnap délelőtt nyitották meg a termelők, szakemberek és kereskedői körök élénk érdeklődése mellett. A megnyitáson a földművelésügyi minisztert Szomjas Lajos miniszteri tanácsos képviselte.

Jeszenskzy Pál királyi tanácsos, ügyvezető titkár üdvözölte a rendező-bizottság élén a földművelésügyi miniszter képviselőjét. Félhívtá figyelmét a folyó évi rendellenes időjárásra, rámutat arra, hogy ez a körülmény nagyban befolyásolta a kiállítás sikerét, ami mellett még a gazdaközönség széles rétegei sem tanúsítanak olyan érdeklődést a közérdekű bemutató iránt, amint az kívánatos volna. Ezután Szomjas miniszteri tanácsos beszédében kijelentette, hogy az a körülmény, hogy ha a kiállítási anyag a múltévnél kisebb is, ez a jelenleg csak átmeneti lehet s mílsem von le a közreműködők fáradságos munkájának méltó értékeléséből. Az egyesület törekvéseinek sikert kívánva, a kiállítást megnyitottak nyilvánítják.

Ezután a miniszteri tanácsos megismerlélte a kiállítást s a látottak felett teljes meglepedését nyilvánította. A kiállítást még szeptember 30-áig bezáróan nézheti meg a közönség. Belépti díj nincs.

Az osztályorszájték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket húzták ki: **15.000** koronát nyert: 71883. **10.000** koronát nyertek: 39703 57380 80304 107602. **5000** koronát nyertek: 0472 39151 51166. **2000** koronát nyertek: 20530 32991 35400 38600 50575 52501 73673 73991 81842 82987 90832 91910 94344 99254. **1000** koronát nyertek: 7021 7772 8690 10776 14634 14598 14524 17005 28831 29804 34037 36112 36261 36460 40195 47867 48489 49196 53659 54913 65100 65527 75581 79099 79847 81236 88575 89870 90255 91132 93468 96591 99129 101320 101317 108871. **500** koronát nyertek: 1205 3458 7821 8651 9757 10978 12999 13482 14245 15209 15453 16121 16141 17222 18874 22965 25618 26830 28195 30768 34005 38178 40200 41831 43231 46032 47586 49045 49423 50295 50552 54978 55835 57060 57010 58726 58148 58970 60062 60791 62717 64976 64875 66159 67772 67290 71669 71935 72379 75997 75374 78809 78999 81716 82285 83704 84563 85788 87649 89247 89865 92214

92839 92939 93020 94179 94329 94680 98254 102720 103950 104291 107728 108645. Kihúztak még **200** koronás nyereményeket.

A Reichsbank és a pénzpiacz. Berlinből jelentik: A Reichsbank központi választmányának ma ülést tartott, amelyen a bank alelnöke *rendkívül kedvező jelentést tett a bank helyzetéről.* Megemlítette, hogy a Reichsbank aranykészlete 242.5 millióval mulja felül a múlt évi hasonló időszakban volt aranyállományt. Az előterjesztés során az alelnök kifejezést adott annak a lehetőségnek is, hogy a kamatláb leszállításának kérdése valószínűleg aktuálissá válik és csak attól függ, hogy a közeli ultimó milyen mértékben fogja igénybe venni a bankot. A Reichsbank igazgatóságának az a szándéka, hogy a jelenlegi kamatlábat nem akarja tovább fenntartani, csak addig, amíg azt a bankkamatláb megváltozásánál számbavehető tényezők kívánatossá teszik.

Osztrák-holland kölcsön. Bécsből jelentik: Pénzügyi körökben híre jár, hogy az osztrák kormány a holland pénzpiaczon **800 millió** koronás kölcsönt készül felvenni és legközelebb Bécsbe várják több kiváló holland pénzeszoport vezetőjét a tárgyalások megindítása céljából. Egváltalan szoros gazdasági kapcsolat van tervben Hollandia és az osztrák-magyar monarchia között.

A Ritz-szálló ügye. A Ritz-szálloda csődügyében a törvényszéken ma véglegesen megalakították a csődválasztmányt. A végleges választmány megalakításánál a hitelezők képviselői tekintettel voltak dr. **Püspöky** Emil tömeggondnok előterjesztésére és javaslatára, ennek volt tulajdoni ható, hogy a Ritz-csőd végleges választmányának tagjává a következőket választották meg: Tóvárosi Fischer Emil, az ideiglenes csődválasztmány elnöke, Gyömrői M. Manó, Kunz Ferencz, Fazekas Oszkár dr., Kaldrovics Géza dr., a Magyar Jelzálog Hitelbank ügyésze, Pap László dr. és Wolf Vilmos dr. Pótlagként megválasztották Brückler Arthur dr.-t. A végleges választmány már október 3-án megalakul, megválasztja elnökét, befejezi azokat a tárgyalásokat, amelyeket az ideiglenes választmány Tóvárosi Fischer Emil elnöklése alatt a hitelezők érdekeinek szem előtt való tartásával eddig megkezdett.

Az osztrák gyapjuszövő konferenciája. Bécsből jelentik: Az osztrák gyapjuszövő gyárosok egyesülete a csehországi textilipar szövetséggel egyetértőleg ma délutánra tanácskozást hívott össze, amelyen 84 cég képviselője jelent meg. A konferencián elhatározták, hogy korlátozzák az üzemet, ha az érdekeltek többsége hozzájárul. Eddig 51 cég írta alá a kötelező szerződést.

Forgalmi hír. Az egészségügyi intézkedések folytán folyó év augusztus hó 8-án beszüntetett áruforgalom Radujevac, Calatati és Cetate állomásokra és ez állomásokról ezennel ismét megnyílik.

FOG

SOROK SZAJPADLAS NÉLKÜL, ARANYHIDAK, PORCELLÁN- ÉS PLATINA-TÖMÉSEK IGEN JUTÁNYOS ÁRAKON REGGEL 8-TÓL ESTE 7-IG
MOLNÁR IMRE vizsgázott fogtechn. hyg. fog műtermében Király-utca 67, II. 9.

FOG

és gyökér-
huzások fáj-
dalom nélkül

A Phöbus részvényesel. Vasárnap délelőtt a Phöbus néhány részvényese értekezletre gyűlt össze, hogy a Phöbus árverésével kapcsolatban, a részvényesek védelméről gondoskodjanak. Többféle terv merült föl, de megállapodás egyelőre nem jött létre. Kiküldtek egy öttagú bizottságot, amelynek tagjai lettek dr. Mezei Pál, Weinberger Antal, Mahler Gusztáv, dr. Frank Salamon és dr. Gvencs Manó. Erre a bizottságra bízák az eljárás módjának és eszközeinek megválasztását.

Sorsolás. A Magyar Földhitelintézet zálogleveleimék, saját házában (Budapest, V. Bályvány-utca 7. sz. a.) folyó évi szeptember hó 30-án délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános sorsolása alkalmával: 250.000 K névértékű 3½%-os és 517.000 K névértékű 4%-os szabályozási és talajjavítási záloglevél fog ki-sorsolható.

Gabonatőzsde

A gabonatőzsde ma rendkívül mozgalmas napja volt. Ilyen lett volna minden rendkívüli esemény nélkül is, mert hiszen ma volt az összes októberi ügyletekre nézve az első felmondási nap, ez pedig mindig nagy izgatottságot szokott előidézni. Ma azonban egy rendkívüli esemény is előfordult, ami természetesen fokozta az izgatottságot. Már az üzlet megnyitása előtt ugyanis híre járt, hogy Praeger Zsigmond határidős ügynök szombaton nem nyújtotta be a clearingbe a lebonvított üzleti jegyzékét, ami nyugtalanságot okozott, mert ebből már rosszat lehetett sejtetni. Az üzlet folyamán aztán csakugyan beérkezett a fizetésektelenség levélbeli bejelentése. Mivel a fizetésektelenség ügynök nem küldte meg függő érdekeltségének a jegyzékét, ezt még csak ezután lehet majd összeállítani és így most még nem lehet tudni, hogy mennyivel tartozik az inzulvens. Hozzávetőleg 50.000 q különféle gabonaneműek lebonvításáról van szó, ami a déli tőzsdén már meg is történt, az ebből származó differenciák pedig körülbelül 80—100 ezer koronára tehetőek. Praeger 4—5 évvel ezelőtt önállóította magát és gazdag ember hírében állott. A második szencációt a felmondások kifüggesztése szerezte, amelyek a zabot kivéve, elég nagyarányúak. Az üzlet különben mindjárt megnyitáskor lauhán indult meg ma: a forgalom folyamán változó az irányzat, mi mellett elég látg keretben ingadoztak az árfolyamok.

A készáru-piaczon köttetett: Buza, Tiszavideki: 400 q 79 k 22.10 K, 2300 q 76.8 k 21.90 K, fehérmezei 200 q 78 k 21.80 K, pestvidéki 100 q 78 k 21.50 K, kalocsai 2030 q 76 k 21.05 K nyirkos, 1500 q 75.5 k 20.60 K. Bányási 3250 q 77.7 k 21.70 K keverekes. Törökbeesi 5000 q 78 k 21.60 K, Bácskai 3000 q 76.8 k 21.80 K, 2000 q 76 k 21.10 K, 2000 q 76 k 21.10 K, Dunabücskai 3000 q 76.8 k 21.70 K. — Rozs: 100 q 15.90 K pp, 300 q 16 K pp. T. árpa: 400 q 12.50 K pp dohos. — Zab: 200 q 15.70 K, 100 q 12.50 K, 130 q 14.70 K, 200 q 13.25 K kpf dohos, 200 q 14.90 K mind kpf.

A határidő-piaczon köttetett: Buza áprilisi 11.45—46—41—50—39—40. Buza októberi 10.57—58—53—66—51. Rozs áprilisi 8.76—89—82—91—88—86. Rozs

októberi 8.05—04—01—16—12. Zab áprilisi 7.79—78—92—86. Zab októberi 7.47—46—56. Tengeri május 6.75—72—75—71—76—70—74—72.

Zárlat 1 órakor: Buza áprilisi 11.40—41. Buza októberi 10.51—52. Rozs áprilisi 8.86—87. Rozs októberi 8.12—13. Zab áprilisi 7.86—87. Zab októberi 7.86—7.57. Tengeri május 6.72—73.

Értéktőzsde

A múlt hét végi szilárdság ma nem tudta tartani magát, mert az albán-szerb konfliktus kiélesedése és a görög-török viszálykodás a spekulációt vásárolt angazsmájának lebonyolítására készítette. Ennek következtében az értékek igen minimális forgalom mellett 2—3 koronával gyengültek. A bécsi vaspiazz hovatallása se a közeli zsidó ünnepek nagy tartózkodást okoztak. A készáru-piaczon valamivel élénkebb volt a forgalom. Atlantica, Egyesült izzzé, Temesvári szesz és a Salgótarjáni részvények emelkedtek. A járadék-piaczon változás nem volt, a 4%-os Magyar koronajáradék szombati árfolyamát megtartotta. A zárlat igen csöndesen maradt. Délben az irányzat alig változott, mert a berlini jelentések nem buzdítottak és így a spekuláció tartózkodott minden üzleti tevékenységtől. Az értékek alig változtak. A zárlat tartott maradt.

Az előtőzsdén köttetett: Magyar hitel 325.25—326, Magyar Bank 550—551, Rima, 685—687, Közúti vasút 636—638, Államvasút 698.50—699.50, Hazai sorsjegy 111.—, Salgó 763—764, Phöbus 100 K.

A déli tőzsdén köttetett: Magyar hitel 325—325.50, Hazai bank 282, Jelzálog 425—425.50, Magyar bank 551.50—552.50, Keresk. bank 3710, Fabank 224, Mercur 275, Belvárosi lakp. 626, Közúti vasút 637.25—638.25 K, Hazai sorsj. 115—111.50, Drasche 925, Alt. közsébbánya 1057—1060, Salgó 764—765, Phöbus 350.

Utőtőzsde: Osztrák hitel 627, Magyar hitel 325, Leszámitold 511, Jelzálog 424.50, Rima 683.50, Városi villamos 638, Magyar Bank 551.25.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap

Kiadóhivatali igazgató: **HELTAI BÉLA**

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.

KI A GYILKOS?

ANGOL BÜNYÜGYI REGÉNY 24

— Soha nem irtam semmit bőröndömre. Nem volt jellel ellátva, hiszen akkor nem lehetett volna a két bőröndöt feleszerélni.

— A bőröndözéduhára ezerúzával a H. P. betűk voltak írva. Ugy látszik, ez is azon dolgok közé tartozott, melyeket ön mámorában követelt el.

— Kétségkívül, mert nem tudok róla. De hiszen már azt sem tudom, vagyok-e vagy nem létezem.

Lementem szobámba és magamhoz véve a kezdőbetűk másolatát, Pál névjegyet, levelét és bétýja levelét és mindezzel feljöttem ismét.

XX.

Egy asztalkát toltam azon karosszék elé, melyen Pál ült és a kezdőbetűk másolatát lettettem eléje.

— Ismeri ezeket a betűket? Az ön írása ez?

— Igen, az én kézírásom. Mit jelentsen ez?

— Nos, ezek a betűk ott vannak Párisban, a fekete bőröndön.

Kézhez vettem a levelet, névjegyet és miudent újra a leggendosabban összehasonlítottam. Hosszantartó, gondos munka volt, egyszerre csak megragadtam Pál karját és inkább ordítottam, mint szóltam:

— Van papirosa? És tinta! Gyorsan! gyorsan!

— Mi végböl?

— Ne kérdezzen! Hozza a papirost. Itt a tinta és most írja le ötvenszer egyfolytában és gyorsan nevének kezdőbetűit.

Pál bárgyuan bámult reám, de megtette, amit kívántam és gyors egymásutánban rötta nevéét a papirosra.

Mire elkészült vele, ezt a lap papirost összehasonlítottam a többi anyaggal és meggyőződtem arról, hogy az imént jól láttam.

A bőröndön talált betűk nagyon hasonlítottak a Pál betűhöz, de mégsem ő írta őket.

A bőröndön talált betűknél a fővonás keszülülment a hajszálvonáson, úgy hogy egy kitöltött esokor képződött, így:

H p

Ellenben az összes H. P., melyeket Pál írt, a hajszálvonás csak a fővonásig ért el, úgy hogy csokor nem képződött.

Ilyen volt:

H p

Bármilyen csekélynek és fénytegiennnek látszik is ezen különbség, de mégis megvolt, létezett.

— A bőröndjén levő H. P. betűket nem ön írta, — mondtam azután. — Ez magában véve nem sokat jelentene, de annál többet jelent az, hogy valaki szándékosan utánozta az ön kézírását.

A fiatalember ezen felfedezés fontosságát egyáltalán nem méltatta nagyobb érdeklődésre, egykedvűen nézte foglalkozásomat.

— Valakinek — mondtam — érdekben volt, hogy ezt a bőröndöt az önének jelezze és az eleseréltet lehetetlenné tegye. Nem gondolt arra, hogy a vasuton az új czimkét a régire fogják felragasztani, ami pedig megtörtént... Én pedig ezek után nem hiszem el, hogy ön ölte meg Raynel Erzsébet kisasszonyt vagy legalább is kételkedem abban, hogy ön lenne a vén kisasszony gyilkosa. Most pedig, uram, készüljünk fel, ön velem jön, átme-gyünk Párisba, hogy még egyszer, még pedig egy írásszakértő jelenlétében megnézzük a bőröndözimkére írt betűket.

— Hiábavaló fáradozás.

— Nem hiszem. Valaki Southend és Lon-

don között odafirkálta ezeket a betűket, valaki, aki a gyilkosságról tudott. Nekünk most már meg kell ismernünk ezt a valakit.

XXI.

Ugyanazon este átmentünk a csatornán, még pedig anélkül, hogy Ágost megérkezését bevártuk volna.

Pál ijesztlően ideges volt, mindenki-ben kémet, ellenséget látott és alig tudtam annyira megnyugtanni, hogy viselkedése föltűnést ne keltsen.

Ágostot a doveri vendéglőben hagytam le-velél értesítettük arról, hogy Párisba men-tünk és ottan várjuk, feltéve, hogy huszon-négy órán belül megérkezik, amit nem tartok- tam valószínűnek, mert vasárnap jött közbé és Ágost, mint lelkész, vasárnap aligha fog utazni.

A vasutnál Pál Londonba váltott maga-nak jegyet, én pedig két jegyet váltottam, köz-vellenül Párisba és a podgyászt is a magam- néven adtam fel, ilyen módon félrevezetve az esetleges nyomozási.

Párisban egy külvárosi csendes vendég- fogadót kerestünk fel, de Pál itt sem szabadul- meg féltelmétől, minden emberben rendőrt lá- tott és folyton a kötélről fantáziált.

Vasárnap reggel magára hagytam Pált, saját kívánságára rázárva az ajtót és fölkeres- tem barátomat, Dubert Leont.

A kölesönös üdvözlés után első kérdésent a bőröndügynök szölt.

— Hogyan áll az ügy? Megvan a tettes?

— Semmi közöm az egészhez, kérdezze meg umokabályamat. Annyit tudok, hogy az ön földije annyira sietnek a kutatással, hogy mi még az ő nyomukban sem tudunk maradni.

— Hja, a nemzeti önértel!

Felkerestem Dubert Francoist és az ő közbenjárására megengedték, hogy a bőröndöt újra meglekintsem.

(Folyt. köv.)

ember 30.

április 7. 79-78
Tengeri május

11.40-41. Buzs
-87. Rozs októ-
ab október 7. 86

nem tudta tar-
nfliktus kiéle-
s a spekulációt
tására készítte,
n minimális for-
gultak. A bécsi
ó ünnepek nagy
aczon valamivel
a. Egy sült izzó,
észvények emel-
zás nem volt, a
bati árfolyamát
maradt. Délben
erlini jelentések
ő tartózkodott
rtékek alig vál-

ar Bank 550-
556-558. Alham-
y 111.-, Salgó

bank 282, Jel-
50-552.50. Ke-
r 275, Belvárosi
59.25 K. Hazai
lt. közszénbánya
350.

225. Leszámitold
Vároosi villamos

ÉS"

AI BÉLA

Félévre 14 koron
rona 40 fillér

a betűket, va-
Nekünk most
valakít,

a csatornán,
megérkezésél

mindenkiben
idiam annyira
e föltűnést né

en hagyott le-
Párisba men-
hogy huszon-
il nem tartok
nap jött közbe
ap aligha fog

váltott maga-
rálítottam, köz-
t is a magam
félrevezetve az

endes vendég
sem szabadul
en rendőrt lá-
ziált.

magyram Puff
ót és fölkeres-

első kérdéseim

gván a lettesé-
hez, kérdezzé-
adok, hogy az
tatással, hogy
dunk maradt

coist és az ő
gy a bőröndöl

ROYAL ORFEUM
1927
VII., ERZSÉBET-KÖRUT 31. • TELEFON 110-22

MA, KEDDEN, SZEPTEMBER 30-ÁN A
SZEPTEMBERI FAVORIT-
MŰSOR BUCSUJA.

Ma lépnek fel utoljára:
**Palermo és Chefalo. * Stolze-King.
Willard. * H. Allister. * 3 Waldors**
és a többi pompás attrakció!

Még csak néhány estén:
Zilahy Gyula | Oscar & Suzette
a Nemzeti Színház a kedvelt tango-
volt tagja. táncosok.

Továbbá: K. Solti Hermin, Virágh Jenő, új kup-
lékkel és a teljes szeptemberi műsor.

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénz-
táránál és a városi jegyárúsió helyeken válthatók.
Csütörtökön, okt. 2-án d. n. 3 1/2 órákor mérsé-
kelt helyáru családi előadás teljes esti műsorral

Kedd, 1913. szeptember hó 30-án

M. Kir. Operaház
Este 8 órákor.
A rózsalovag
Opera 3 felvonásban.

Nemzeti Színház
Este 7 1/2 órákor
Bolondok tánca
Vígjáték 3 felvonásban.

Népopera
Este 7 1/2 órákor
A nevető férj
Operett 3 felvonásban.

Magyar Színház
Este 8 órákor.
Az új földesur
Színmű 5 felvonásban.

Király Színház
Este 8 órákor.
Mozikirály
Operett 3 felvonásban.

Budapesti Színház
Zárva.

Vigszínház
Este 7 1/2 órákor
A testőr
Vígjáték 3 felvonásban.

Fővárosi Nyári Színház
Este 7 1/2 órákor
Tiszturak a zárdában
Operett 3 felvonásban.

Uránia Színház
Feketevilág (Afrika)

ROYAL-ORFEUM
VII., Erzsébet-körut 31.
Telefon 110-22

Ma, kedden, szeptember 30-án
a szeptemberi favorit műsor
bucsuja. Ma lépnek fel utol-
jára: Palermo és Chefalo,
Stolze-King, Willard, H.
Allister, 3 Waldors és a többi
pompás attrakció! Még csak
néhány estén: Zilahy Gyula,
a Nemzeti Színház tagja,
Oscar és Suzette, a kedvelt
táncosok. Továbbá: K.
Solti Hermin, Virágh Jenő
új kuplékkel és a teljes
szeptemberi műsor.

Előadás után Royal-Sör-
kabarett.

Jegyek elővételi díj nélkül a
Royal-Orfeum pénztáránál és
a városi jegyárúsió helyeken
válthatók.

Fővárosi Orfeum
Waldmann Imre, igazgató VI., Nagyvező-utca 17. sz.

Ma kedden a
**szeptemberi műsor
bucsuja**
Az előadás 8 órákor kezdődik.

PAVILLON MASCOTTE

Kezdeti Kizárólag elsőrendű Kezdeti
1/11-kor. kabaret- és táncszámok 1/11-kor.

Viktoria Pensio
Házias uri ellátás. —
Csendes, tiszta szobák. Telefon-szám:
Mérsékelt, szolid árak. **97-60.**

Budapest, VII. ker., Miksa-utca 9. szám

Steinhardt Mulató
RAKOCZI-UT 63. TELEFON: József 21-16.

Vasárnap délutáni előadás mérsékelt helyárral.
Kezdeti 1/4 órákor.

Az esti előadás kezdete 1/9 órákor.

9 órákor **Egyszer egy esztendőben**
11 órákor **Paradicsomágyak**

Éjféltől — cabaret — tánc — cigányzene — belépő díj nélkül.

Jegyek: 10-1-ig, 3-6-ig a Mulatóban, egész nap a Hirsch-féle nagy-
tőzsdében Andrássy-ut 10 és a Hungaria-tűrdő pénztáránál kaphatók.

FOLIES CAPRICE
Igazgatók: Kelech festőcérek
Főrendező: Rott Sándor Téli helyiség: VI., Révay-
utca 15. - Telefon: 14-22

Az előadás kezdete 7 1/2 órákor. Ma ridóság! 11 1/2 órákor
A meggyelében. Katonai bohóság. Irtá: Satyr (Ház
Isván). Rendező Rott Sándor. — 11 órákor. Ujdonság: Was
sagen Sie zu Kárpelisz? Posse in 1 Akt, von Josef
Armin. Regie Alexander Trebitsch, továbbá az új solo-számok.

Jegyek elővetelben: a Folies Caprice téli helyiségében d. n.
9-1-ig és d. n. 3-6-ig. Hirsch, Andrássy-ut 19. Sopronyi, Pákoz-
ut 1. A NAP kiadóban és Erenre nyőreknél, Teréz-körut 54.
Előadás után az első emeleti Casino de Paris-ban a világ
legjobb ének- és táncszámainak fellépte.

ROYAL SÖRKABARE
VII., Erzsébet-körut 31. szám

Minden este pont éjfélkor a fénys szeptemberi ujdonságok
NAGY ENDRE ÚJ MŰSORA!

Fellépnek: Mezel Ilona, Viola Giza, Jelly Margit,
Csabay Werner Manó, Bárszony, Tihanyi,
Zsolt, Gyenis, Chteroni Anny, Oly Perry, Fritzi La-
rison, Leda Lindholm, Dolly Bernard, Sugár
Ilona, Oly Syla, Kildassy Kató, Mela Barke,
Balogh Manci, Végli Juliska, Blanka Mersoni,
Erdélyi Ferike, Abonyi Irén, Lola Ginette, Fodor
Vilma, Bérel Böske, Jenny Lily, Mátral Erzsi,
stb. stb. Békely László konferenciér.

Belépődíj 1 korona. Meleg konyha és friss sör.
Virágárusítás nincs. — Éjféltől 1 órától kezdve belépő-
díj nélküli táncmulatság. — Kukó Vince zenekara.

PARK SZÁLLODÁJA
GÁRAI ÁRMIN szálló- és Sorrentó-
kávóház tulajdonos PÉNY KÁROLY és FIA
zenekara hangversenyek.

Megnyit a főváros legelőadásait,
legényelmesebb és legolcsóbb

Igen fénys éttermmel és kávé-
házzal a keleti (Központi) pályá-
udvarral szembe, Baross-tér 10.
A kávéházban és étteremben es-
tünként a hírneves

Palais de Danse
VI., Szerecsen-utca 35. sz. Telefon 120-77.

Kezdeti fél 11 órákor
SZENZÁCIÓS ÚJ MŰSOR!

BONY & FREEMAN, Dansours Rouge et Noir. **HAURE &
SOPHIEA**, párisi táncosok. **The 5 BLACK CATS**, angol-
csoprt és az új attrakciók. — Előadás után párisi tánc-
mulatság reggelig. — American bar. — Jegyek elővetelben kaphat-
ók a Bárd-féle jegyirodában, Andrássy-ut 1. és Kossuth Lajos-
utca 4. szám alatt és este 9 órától a pénztáránál.

Szenzáció!
Grado reggeli
Kávé vagy tea 2
tojással 50 fill.
Auto minden idő-
ben a t. vendéget
rendelkezésére áll.
Minden szomb-
aton reggel
3 óráig zene.

GRADO KÁVÉHAZ
VII. Aréna-ut 17. sz. m.

Minden este
Farkas Vince
muzsikál Telefon 112-47 Tulajdonosok Jakobovics és fia

**MARGIT GYÓGY-
FORRÁS**
(Beregmegeye.)

a gyomor, belek, húgyhólyag skülönösen a
légzőszervek hurutos bántalmainál igen
jó hatású még akkor is, ha **VERZESÉSEK**
esete forog fenn.

Megrendelhető: **Édeskuty L.**-nél Budapesten és a for-
rás kezeléségnél Munkács.

Színházak heti műsora:

Dát.	Magy. Kir. Operaház	Nemzeti Színház	Vár-színház	Vig-színház	Népopera	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Főv. Nyári Színház	Uránia
1 Szerda	Carmen	A faun	—	A testőr	Nevető férj	Mozikirály	A feleségünk	—	Az ingyeneőlok	Feketevilág (Afrika)
2 Csütörtök	Valkúr	Az elmémlt harangok	—	Tanítóő	Nevető férj	Mozikirály	Az új földesur	—	—	Feketevilág (Afrika)
3 Péntek	Tosca	Az utolsó nap	—	A testőr	Nevető férj	Mozikirály	A feleségünk	—	—	Feketevilág (Afrika)
4 Szombat	Fant	Az utolsó nap	—	Hónapos szoba	Nevető férj	Mozikirály	Az új földesur	—	—	—
5 Vasárnap	déután Pillango kisasszony este A rózsalovag	Az aranyember	—	Tanítóő	Traviata	Buksi	A farkas	—	—	—

ALAPÍTOTT
1853. ÉVBEN

BERLINI VICTORIA

ÁLTALÁNOS
BIZTOSÍTÓ
RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG

Biztosítási állomány 1912. december 31-én: K	2.606.260.156.-
Vagyon 1912. december 31-én: ---	1.115.312.509.-
Bevétel az 1912. évben: ---	228.201.277.-
Nyereség az 1912. évben: ---	44.478.727.-

Különös előnyök:

Megtámadhatatlanság: A kötvény egy évi fennállás után semmiféle alapon sem támadható meg.

Párba vagy öngyilkosság: Az első évben a teljes díjtartalék, ennek eltelével pedig az egész biztosítási összeg fizetetik ki halál esetében.

Világ-kötvény: A biztosított minden **külföldi pótfizetés nélkül** kezdettől fogva tartózkodhat és utazhat az egész földön.

A biztosítás megszűnésének kizárása: Három évi fennállás után a biztosítás nem válhat érvénytelenné.

Legmagasabb költsön- és visszavásárlási érték 3 évi fennállás után.

Megszűnt biztosítások érvénybe helyezhetők **6 hónapon** belül orvosi vizsgálat nélkül.

Háború biztosítás teljesen költségmentes a teljes biztosítási összeg érvényével.

Nyereségrészesedés: A tiszta nyereség **90 %**-a biztosítottaknak szavazattal. Az 1912. ügletévről 42.897.889 korona utaltatott át a biztosítottaknak mint nyereségrészesedés. Már 1878 óta az összes díjbevételek 3 % -val emelkedő osztalék fizetetik ki.

Példa: 10.000 korona elérés és halál esetére szóló biztosítás 25 évi időtartamra egy 30 éves egyénnek csupán 5084 koronájába kerül.

Rövid világos biztosítási feltételek, feltartások nélkül. Egyes képviselőket alkalmazunk.

Igazgatóság Magyarország és a Kelet részére:

Budapest, V., Dorottya-utca 1. sz.

Magyar királyi államvasutak.

245089/1913. sz. FIV. a.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak és a kezelésük alatt álló helyi érdekű vasutak állomásain akár zsákokban, akár ömlesztett (alla rinfusa) állapotban feladásra hozott

morzsolt új (friss) tengeri

folyó évi hó 1-től visszavonásig, de legkésőbb 1914. március hó végéig a vasuti üzletszabályzat 67. §. (5.) bekezdésében foglalt határozmány alapján — az élő állatok, a friss hús, a friss gyümölcs, a friss főzelék és a tojás kivételével — minden egyéb kocsirakományu teheráru és minden más gabonaszállítmány előtt

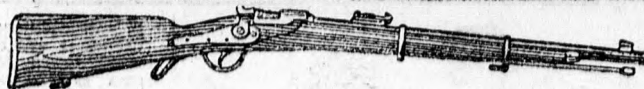
közérdekből sorrenden kívül,

de az új (friss) tengeri feladásnak sorrendjében fog kocsikba rakatni és elszállítani.

Amennyiben pedig a befuvarozás alkalmával a berakásra kocsik nem állana azonnal rendelkezésre, a morzsolt új (friss) tengeri csak az üzletszabályzat 64. §. (2.) pontjának alkalmazása mellett vétetik át mindaddig, míg az állomás tárolási hely felett rendelkezik. Budapest, 1913. szeptember havában.

AZ IGAZGATÓSÁG.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

A magas Kormánytól több ezer katonai fegyvert vetlünk át, cunélfogva ezen kintű fegyvereket rendkívül előnyös árban szállíthatjuk, és pedig:

Kropatschek fegyverek:

Egyszerre 8 golyóra tölthetők, a legjobb ismétlő vadászfegyverek

1 drb teljesen jó, Kropatschek csendőrségi fegyver ... 20.-

1 „ szebb Kropatschek csendőrségi fegyver ... 25.-

1 „ ideális szép Kropatschek csendőrségi fegyver ... 30.-

1 „ Kropatschek szurony ... 1.-

1 „ fegyverszija ... 1.-

1 „ szélesebb és jobb ... 2.-

1 „ derékszíj táskával ... 3.-

1 „ tölténytáska ... 3.-

1 „ élestitény ... 10.-

1 „ vak-töltény ... 10.-

1 „ csavarhúzó, nyéllel ... 20.-

1 „ törővas fegyvertisztításhoz ... 20.-

Kitűnő egyenruhák Elegáns polgári ruhák Legszebb libériák

Revolverek:

1 drb 7 mm jó revolver	5.- 6.- 7.-
1 „ 9 „ „	8.- 9.- 10.-
1 „ 12 „ „	10.- 11.- 12.-
1 „ revolverök bűrből	3.- 4.- 5.-
25 „ töltény	1.50 1.75 2.-

Az összes fegyveralkatrészeket legolcsóbban szállítjuk.

Viszonteladók nagy árengedményben részesülnek.

Ezen fegyverek hatóságoknak, rendőrségnek, erdészeknek, mező- és erdőőröknek, vadászoknak és magánosoknak nagyon ajánlhatók, szabadisznek is nagyon alkalmasak. — Az összes fegyverek tiszták, rozsdamentesek, katonai puskaművesek által kipróbáltak. — Fegyverárjegyzékünket kívánatra bérmentve küldjük.

Tiller Mór és Társa cs. és királyi udvari egyenruha szállítók
Budapest, Váci-utca 35.

Hirdetések felvételnek

a Kiadóhivatalban 19
Váci-Körut 19

ATHENAEUM KÖNYVTÁR

négy legújabb kötete:

A romantikus regényirodalom leghatásosabb terméke.

VICTOR HUGO: A PÁRISI NOTRE DAME KÉT KÖTET. Regény. Ford. BENEDEK MARCELL.

A német regényírók egyik legkiválóbbjának legizgalmasabb regénye.

SUDERHANN: EGYSZER VOLT... Regény. Fordította: BÉLA HENRIK.

A nagy orosz realistának legművészebb alkotása.

MAXIM GORKIJ: AZ ANYA Társadalmi reg. Ford. BARD IMRE.

Egy-egy kötet ára:

1 korona

190

Eddig megjelentek:

KÓBOR T.: Komédiák. Nov. — BIRÓ LAJOS: Glória. Nov. — BALZAC: A szemérem. Reg. — ZOLA: Pascal orvos. Reg. — DICKENS: Két város. Reg. — ANATOLE FRANCE: A Pinguinek szigete. Reg. — CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák. — BÜLSCHKE: Szerelmem az élek világában. Két kötet. — TOLSTOJ: Hadasi-Murát. Regény. Az ördög. Elb. — VOSS RICHÁRD: A költő és az asszony. Regény. — TÓTH BÉLA: A boldogsághoz dervise. — MAUPASSANT: Egy élet. Reg. — C. F. MEYER: A barát násza és egyéb novellák — HELTAL JENŐ: Négy sovány esztendő és más elbeszélések. — GEJERSTAN: Az őcsike. Az örök rejtély. Két regény. — ANATOLE FRANCE: Az istenek szomszédai. Regény. — GABRIELE D'ANNUNZIO: A tiszta. Reg. — MURGER: Bohémvilág. Regény. — J. V. JENSEN: D'Orá asszony. Reg. — SZINNYI GYULA: A rózsaszínű hó. Novellák.

Kiadja az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részv.-Társ. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

FÉRFIAK nemi bajait

hugyszervi bajokat, syphilit, onfertőzéstől származott idegbajokat, különösen pedig a **férfi gyengeség** (impotencia) **makacs alakjait**, melyek már más kezeléssel dacoltak, meglepő eredménnyel gyógyítja racionális kombinált módszerével, számot évi gazdag tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI

szpecialista, kórházi orvos (a nemi betegek osztályán). — Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. — Levelekre díjtalan válasz. — Kívánatra gyógyszerék. Rendelés: 9-3, este 5-7-ig. Budapest, Rákóczi-út 8a. (Lépcsőházi bejárat)

Segédkönyvek a természetrajz tanulásához.

Növénygyűjtő.

Írta Lejtényi Sándor. *Ára kötve 1 K.*

Rovargyűjtő.

Írta Lejtényi Sándor. *Ára kötve 1 K.*

Ásványhatározó.

Írta Tőkés Lajos. *Ára kötve 1 K.*

Kristályminták.

Szterényi Hugótól. *Ára — 52 f.*

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részv.-társ.-nál, Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

„PALLAS”

nyugdíj-, élet- és katonai biztosító részv.-társaság
Erzsébet-körut 24

két felette előnyös feltételek mellett nyugdíj-, élet-, hozomány, nép, katonai szolgálati és

orvosi vizsgálat nélküli élet- biztosításokat.

Képviselőik kedvező feltételek mellett alkalmaztatnak.

KÉRJEN PROSPEKTUST

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi

amerikai cipő

különlegességek kizárólagos elárúsítása.

Nyári ujdonságok!

BUDAPEST
 W. Kigó-tér 1. (királyi bérpalota)
 V. Dorottya-utca 5-7.
 VII. Erzsébet-körút 42.

DEBRECZEN
 Piac-utca 44.

ZAGREB
 Illica 22.

Répre képes árjegyzékünket!

A LEGJOBB
KÁLYHÁT és KANDALLÓT
 SZÁLLIT OS. és K. UDV. SZÁLLITÓ
HEIM H.
 Budapest, Thonet-udvar.
 Különlegességek, családi búzak, iskolák, kaszárnyák, irodák stb. részére. Százazernél több van belőle készletben.
 Valódi osok ezzel a védjeggyel.
WELTINGER-OPEN H. HEIM
 Prospektust és katalógust ingyen és bérmentve. Eredetiben kaphatók csak fent helyen.

E hirdetésért minden szöveg egyszeri beiktatásáért kétszázötven forintot kell fizetni. A többi hirdetésért a szokásos ártételek érvényesülnek.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésért minden szöveg egyszeri beiktatásáért kétszázötven forintot kell fizetni. A többi hirdetésért a szokásos ártételek érvényesülnek.

Házasságokat

előkelő családokban diszkrétan, minden igénynek megfelelően közvetít **Nagy Jenő házassági irodája**, Budapest, Rákóczi-ut 36, első emelet 3. (Törvényszékhely bejegyzett cég.) Férjhezmenendők előjegyzve 17 évtől feljebb, hozomány-összeg **legszéresebből 600.000** koronáig. Nőülendők urak a társadalom minden osztályából állandóan előjegyzve. Méltóságos lelkű bizalommal fenti elismerten legszolidabb házassági irodához fordulni, ahol részletes és díjtalan felvilágosítással szolgálnak. Telefon 58-62. (Czégneküli levelezés.)

Megnősülne

intelligens 28 éves izraelita vallású tisztviselő. Oly feltétlen intelligens csinos leányt keresek, kinek hozománya által nagyon jó fizetéssel dotált feltétlen biztos és gondatlan existenciát teremthetnek. A hozományt egy jó jövedelmű vállalatba részeseddel feltevésem be. Feltétlen diszkrétitást és becsületet kívánok. Szíves megkereséseket az „Egyetértés” kiadóhivatalába „Házasság melőbb” jellegre kérek, ahol azt csakis nekem adhatják ki. Nemleges esetben sorait visszaszármazatom, igénylő esetben bővebb referenciákkal szolgálok.

Elveszett

25-én az 57. számú villamos kocsin egy víz-zöld színű ridikul, kőnémet a becsületes megtalálót jutassa Fleiselman R. névre Budapest, Ferenc-körút 32. I. em. 2.

Házvezetőnői

Állást keres intelligens, háztartásban jártas, ref. lelkészné október elsejére. Gyurkóné, Semjén (Zemplén-megye) posta: Kiszórvány.

Elegánsan

butorozott külön bejárattal utcazi szoba villanyvilágítással, fürdőszobával augusztus elsejére kiadó a Palatinus-házban. Közélelbit Horn Ede, Dávid-utca 3., I. em. 8.

Parlamentári

gyorsírók által vezetett **Első Országos Gabelsberger Szakiskola**. Gyorsírás, gépirás különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiai rendszer tanárok által oktatott szakfontosságú. — A Gyakorló Gyorsírók Társasága miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai. (Elnök: Dr. Fabri Henrik, orsz. gyűl. gyorsíró revisor. Igazgató: Gyarmati Dezső, orsz. gyűl. gyorsíró. Alapítástól: 1903. Középvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag) Ulagodás Sándor-utca 7. előbb a szemközti László Ferenc-tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtevesztés céljából utánozzák. Telefon 35-68.

„Stenografia”

A „Stenografia” Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépiróiskola (törvényszékhely bej. iskola) megnagyobbított összes helyiségei kizárólag Rákóczi-ut 20. alatt vannak. (Előbb Rákóczi-ut 60.) Figyelmeztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezésével sok visszaélés történik és ezért az új cím Rákóczi-ut 20. jól megjegyzendő. Tanórák a nap minden szakában. **Kereskedelmi szaktanfolyamok**. Előkészítés a gyorsírás tanítói és tanítónői vizsgára. Beiratás naponta. Díjtalan gépirás-oktatás. Ingyenes és biztos állásközvetítés. Sürgős esetben a gyorsírás és gépirás egy hónap alatt megtanulható. Beiratások egész nap kizárólag Rákóczi-ut 20. (előbb Rákóczi-ut 60. sz.)
Óvás! Intézetünk előbbi helyén Rákóczi-ut 60. alatt most egy Stolze-rendszerű iskola van és ezért figyelmeztetjük a közönséget, hogy a „Stenografia” Országos Gabelsberger Gyorsíróiskola, csakis Rákóczi-ut 20. sz. alatt van és nem tévesztendő össze a Stolze-rendszerű iskolával. Gyorsírói Akadémia német Magyarországon és ezért ne üljön fel senki az ilyen hirdetésnek.

Kereskedelmi

Közvetítő r.-t. VI. Gyár-utca 26. telefon 177-23. Közvetítési vállalatok, üzletek és ingatlanok adásvételét elvállalja követelések behajtását és lezárolását, valamint jelzálogkölcsonók beszerzését és mindennemű vállalatok finanszírozását. Utólagok méréséért díjazás.

HUNGÁRIA beszélőgépek

tölcser nélküliek 12. kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány részletekért és készletekért.
Deményi J. és Társa
 Budapest, VI. Teréz-körút 4. Képes árjegyzék ingyen!

Szégyen

az emberre, ha társaságba megy és nem tudja, mit szóljon szomszédjának v. pláne felebbvalójának. Ugy érzi magát, mintba tükör ülne, szeretne eltűnni vagy pedig unatkozik, mert a társaság a „szalonhős” kör csoportosul, aki szellemes, vidám csevegésével ugyan csak hódít... Aki azonban maga is szellemes társalgó akar lenni, az olvassa el a „Társalgás Művészete” rendkívül érdekes könyvet, melyből megtudja, mit viselkedjék, hogy férfit, nőt, alattvalót, felebbvalót egyaránt meghódítsa! E könyv korrekt utmutatója lesz az élet minden helyzetében, balokon, banketten, esküvőn, színházban, mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. A Társalgás Művészete könyv áttekinthető kivonatát (tartalomjegyzékét) diszkrétan, teljesen ingyen küldi a „Csodás Könyvtár” kiadóhivatala, Budapest, VII. Klauzál-utca 2. szám.

Gyorsírás

és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépirás, magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits-rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvtelési és nyilvántartási rendszer. összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI. Andrássy-ut 12. szám.

Ágybavizelés

Rögtön megvizsgálás! Kori és német közmű. Felvilágosítás ingyen. Dr. Pálffy Károly 5199 (Bp.)

Ha köhög,

rekedt, azonnal vegyen Réthy-féle cukorkát 60 fillérért.

Női kalapok

diszítése 1 koronától, átalakítások igen jutányos áron vállaltatnak. Diszítések azonnal elkészíttetnek. VII., Nagydiófa-utca 18. sz. földsz. 7.

Zálogezédulákat

veszek. Elzálogosított britiánokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.
SINGER JAKAB
 ékszerkereskedő
 BUDAPEST,
 Király-utca 91. sz.
 Izabella-utca sarkán.

Saját gyártmányú fűrészek 14 kor-40 feljebb, fűtőszék 40 kor-40 feljebb. Előzetes felmérés mindenféle kátszervek és házi vízvezeték-berendezéseket legelősebb áron.
LEFROVICS ADOLF
 Budapest, VII., Rottasbiller-utca 19. sz.
 Telefon 113-44. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

AZ EN UJSÁGOM

előfizetési ára:
 Negyedévre . . . 2.50 K
 Félévre 5.— K
 Egész évre . . . 10.— K
SINGER és WOLFFER
 Andrássy-ut 16. sz.

Iskola-hegedű vásár

Tokok, vonók, Arak 10 K-tól feljebb
 a cs. és kir. udvari

Hangszergyárban

Kizárólag:
VII. Rákóczi-ut 60 saját palotájában
Budapesten
STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

HIRSCH ES FRANK

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntőde Részvénytársulata
 BUDAPESTEN, VI. KERÜLET, ARÉNA-UT 130. SZÁM.

Kölni osztály:
Téglagyári gépek.
 Gyárt: Fallógép és cserépsajtókat, téglagyártó- és agyagmunkáló-gépeket, legújabb és legjobban bevált szerkezetekben.
 Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári-telepek létesítését. Tervek és költségvetések díjtalanul. Elsőrangú referenciák.